

Rada pre vysielanie a retransmisiu

Správa o komparatívnom monitoringu spravodajstva televíznych staníc

STV, TV Markíza, TV JOJ a TA3

(monitorované obdobie: 15.september – 15.október 2004)

Predkladá: Programový odbor – Mgr.E.Kuželjová
Mgr.M.Cafiková
E.Kajanová
Mgr.P.Sechnal

Bratislava 7.12.2004

Obsah

	strana
Úvod	3
Metodika	4
Výsledky monitoringu	
I. Výsledky monitoringu STV	6
1. Priestor a spôsob prezentácie sledovaných subjektov	7
2. Nekorektné príspevky	11
S ú h r n	12
II. Výsledky monitoringu TV Markíza	13
1. Priestor a spôsob prezentácie sledovaných subjektov	14
2. Nekorektné príspevky	19
S ú h r n	21
III. Výsledky monitoringu TV JOJ	23
1. Priestor a spôsob prezentácie sledovaných subjektov	23
2. Nekorektné príspevky	27
S ú h r n	29
IV. Výsledky monitoringu TA3	31
1. Priestor a spôsob prezentácie sledovaných subjektov	31
2. Nekorektné príspevky	37
S ú h r n	37
Komparácia	38
Záver	40
Príloha č.1, 2, 3, 4, 5	

Správa o komparatívnom monitoringu spravodajstva televíznych staníc STV, TV Markíza, TV JOJ a TA 3

Cieľ monitoringu: komparácia prezentácie politických subjektov v hlavných spravodajských programoch STV, TV Markíza, TV JOJ, TA 3 a to predovšetkým z pohľadu naplňania §16 písm.b) zákona č. 308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii, podľa ktorého je vysielateľ povinný

„zabezpečiť objektivnosť a nestrannosť spravodajských programov a politicko-publicistických programov; názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru.“

Monitorované médiá: STV, TV Markíza, TV JOJ, TA 3

Výberový súbor a časový rozsah monitoringu:

Pri spracúvaní návrhu monitoringu spravodajstva sme vychádzali okrem iného aj z časových, personálnych a materiálnych možností Kancelárie Rady pre vysielanie a retransmisiu. Za **výberový súbor** boli zvolené hlavné spravodajské programy STV, TV Markíza, TV JOJ a TA 3, **časový rozsah monitoringu** predstavoval 1 mesiac – 15.september – 15.október 2004.

(POZN. Do výberového súboru bola zaradená aj televízna stanica TA 3. Vzhľadom k jej špecifickej profilácii monotematického vysielateľa so zameraním na spravodajstvo a publicistiku, bol vybraný sledovaný časový úsek spravodajstva v čase od 18:30 hod do 19:00 hod. V tomto čase sú do vysielania zaradované najaktuálnejšie príspevky dňa. Avšak vzhľadom k spomínanej špecifikácii vysielateľa je nutné upozorniť, že zistené spektrum zastúpenia politických subjektov a osobností, ako i možná komparácia s vysielateľmi plnoformátových televízií, nie je plne signifikantná. Najmä čo sa týka časového zastúpenia jednotlivých politických subjektov a politických osobností. Nakoľko charakter vysielania TA 3 umožňuje vysielateľ aktuálne informácie naživo (napr. tlačové konferencie politických subjektov, priama účasť politikov v štúdiu reagujúcich na aktuálne témy, ktorí vstupujú priamo do vysielania) a vysielateľ nie je viazaný vtesnaním správ do cca 20 minútového bloku, obraz zastúpenia politických subjektov a osobností nie je a ani nemôže byť vyčerpávajúci. Zachytáva len približný obraz a stav ich zastúpenia v sledovanom čase a teda na komparáciu s ostatnými sledovanými vysielateľmi treba v tomto zmysle prihliadať).

Sledované parametre:

- priestor prezentácie politických subjektov (prezident, vláda, politické strany)
- spôsob ich prezentácie (pozitívny, neutrálny, negatívny)
- nekorektné správy (dodržiavanie kritérií profesionálnej žurnalistickej práce v jednotlivých príspevkoch)

Východiská posudzovania

Hlavným východiskom posudzovania bol zákon č.308/2000 Z.z. o vysielaní a retransmisii, predovšetkým ustanovenie § 16 písm.b).

Okrem toho sme rešpektovali aj ďalšie právne normy týkajúce sa slobody prejavu, akými sú článok 26 ods. 1, 2, 3 a 4 Ústavy SR a čl.10 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Zároveň v záujme úplnosti posudzovanej problematiky sme brali do úvahy aj Kódex novinárskej etiky Slovenského syndikátu novinárov (SSN, 1990), Deklaráciu princípov novinárskeho vystupovania (FIJ/MFN, 1954), ako aj Rezolúciu 1003 (1993) Parlamentného zhromaždenia Rady Európy o etike žurnalistiky a Odporúčanie č. 1215 (1993) k etike novinárstva spolu s jeho výkladovou správou. Vo vzťahu k vyššie citovanému § 16 písm. b/ zákona č. 308/2000 Z. z. „*názory a hodnotiace komentáre musia byť oddelené od informácií spravodajského charakteru,*“ považujeme za dôležité konkrétne poukázať predovšetkým na Rezolúciu 1003 (1993) Parlamentného zhromaždenia Rady Európy o etike žurnalistiky, keďže sa do citovanej normy priamo premietol princíp deklarovaný v bode 3 tejto Rezolúcie: „*Základným princípom etického uvažovania v žurnalistike je to, že sa musí rozlišovať medzi správami a názormi, zabrániť tomu, aby sa oba útvary navzájom plietli. Správa je informácia*

o faktoch a údajoch, kým názor prináša myšlienky, idey, vieru alebo hodnotiace stanovisko zo strany spoločností ovládajúcich médiá, vydavateľov alebo novinárov.“

Vymedzenie obsahu pojmov objektivnosť, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre

Slová objektivnosť, nestrannosť, názory a hodnotiace komentáre nie sú v zákone č. 308/2000 Z. z. ani v súvisiacich normatívnych právnych aktoch bližšie špecifikované alebo definované a teda spadajú do kategórie neurčitých pojmov. Pre neurčité pojmy platí zásada, že je vo výlučnej kompetencii správneho orgánu v procese aplikácie, aby vymedzil ich obsah. Pri vymedzení obsahu predmetných pojmov sme vychádzali, tak ako aj v predchádzajúcich monitoringoch, zo súčasnej teórie žurnalistiky. V rámci nej podstatou jednotlivých verzií výkladu pojmu objektivnosti spravodajstva je predovšetkým vyváženosť a nestrannosť pri výbere a prezentácii informácií. Podľa D.McQuaila (D.McQuail, Úvod do teórie masovej komunikácie, Portál 1999) predstavuje objektivita „zvláštnu formu mediálnej činnosti a zvláštny postoj k úlohe zhromažďovať, spracovávať a rozširovať informácie. Hlavnými rysmi objektivnosti sú: osvojenie si pozície odstupnosti a neutrality vo vzťahu k predmetu spravodajstva (teda vylúčenie subjektívneho pohľadu či osobného zaujatia); absencia stránenia (to znamená nestavať sa v sporoch v prospech žiadnej strany a zdržať sa akejkolvek predpojatosti); oddanosť presnosti a ďalším kritériám pravdivosti (ako sú relevancia a úplnosť); absencia skrytých motívov alebo služby tretej strane.“ Tejto definícii objektivnosti v podstate zodpovedá aj verzia výkladu **zložiek objektivnosti** podľa Westerstahla, ktorú McQuail ďalej prináša. Podľa tejto verzie hlavnými zložkami objektivnosti sú **faktickosť** a **nestrannosť**. Faktickosť pritom zahŕňa predovšetkým pravdivosť a relevanciu a nestrannosť predpokladá vyváženosť a neutralitu. **Nestrannosť musí byť dosiahnutá kombináciou vyváženosti (rovnaký alebo pomerný čas/priestor/dôraz) protichodných výkladov, pohľadov alebo verzií udalostí a neutrality pri jej prezentácii.**

Obdobné je vymedzenie kritérií objektivnosti aj podľa L.Hagena (Schulz W., Hagen L., Scherer H., Reifová I., Analýza obsahu mediálnych sdelení, Praha 1998). Podľa neho kritériami objektivnosti spravodajských príspevkov sú:

relevancia (prezentácia toho, čo si zasluhuje zo spoločenského hľadiska pozornosť), **presnosť** (najdôležitejšie kritérium kvality žurnalistickej práce, ktoré znamená, že správa by mala obsahovať výlučne fakty zodpovedajúce skutočnosti), **transparentnosť** (požiadavka uvádzať pri kontroverznej problematike informačné zdroje, potvrdzujúce spoľahlivosť informácií), **vecnosť** (žurnalisti by nemali do prezentovaných informácií vkladať vlastné komentáre či hodnotenia, na vyjadrovanie vlastných stanovísk by mal byť vyčlenený osobitný žáner – komentár), **vyváženosť** (ide o rovnomerné zastúpenie nielen politických alternatív, vo vzťahu k rozsahu a úprave konkrétnej správy), **rôznorodosť** (poskytovanie čo najširšieho výberu informácií), **aktuálnosť** (rýchle informovanie o relevantných udalostiach), **zrozumiteľnosť** (logicky správne radenie udalostí).

Metodika a zaznamenávanie údajov:

V rámci zvolených sledovaných parametrov boli predmetom monitoringu príspevky domáceho spravodajstva, pričom za relevantné boli považované tie, v ktorých bola zaznamenaná prítomnosť (slovom, obrazom) sledovaných subjektov – prezident, vláda a jej zástupcovia, politické strany a ich zástupcovia.

Časový priestor venovaný sledovaným subjektom bol meraný v sekundách. Osobám, ktoré zastupovali sledovaný subjekt sa čas pripísal, keď:

- osoba bola *priamo prezentovaná* – t.j.osoba dostala priestor na vyjadrenie, hovorila na kameru alebo mikrofón,
- osoba bola prezentovaná *sprostredkovanou, nepriamo* – t.j. o osobe sa vyjadroval iný subjekt, napríklad politik alebo občan, o osobe hovoril alebo ju citoval zástupca média, osoba bola v zábere a materiál komentoval redaktor.

V prípade, keď subjekt nedostal priestor, ktorý by sa dal zmerať, ale bol v príspevku spomenutý, bol mu pridelený čas 1 s.

Ak sledovaný subjekt nebol prezentovaný osobou, bol zaznamenaný taký časový priestor, na akom bola informácia o ňom prezentovaná – napr. ilustračné zábery, logo strany a pod.

Ku každému subjektu bola okrem časového priestoru priradená aj

- forma prezentácie - *priama a nepriama*. Priama prezentácia predstavovala priame slovné vstupy zástupcov politikov, t.j. priama reč politika, nepriama prezentácia predstavovala takú prezentáciu, keď sa o sledovanom politickom subjekte alebo jeho zástupcovi vyjadroval niekto iný. Rozlíšenie prezentácie na priamu a nepriamu poukazuje na fakt, do akej miery dáva televízia sledovanému subjektu možnosť vyjadriť svoje názory priamo, vlastnými slovami a do akej miery jeho názory sprostredkováva.

- hodnotiaca známka, ktorá vystihuje spôsob, akým sú informácie o sledovanom subjekte prezentované. Hodnotová škála pozostávala z 3 stupňov:

1. *pozitívny* – kontext informácií, v rámci ktorých bol subjekt prezentovaný mal pozitívny charakter a informácie o subjekte vyznievali v jeho prospech

2. *neutrálny* – informácie o prezentovanom subjekte boli vecné, neobsahovali ani pozitívny, ani negatívny kontext

3. *negatívny* - kontext informácií, v rámci ktorých bol subjekt prezentovaný mal negatívny charakter a informácie o subjekte vyznievali v jeho neprospech.

Zaznamenávalo sa meno subjektu, príslušnosť (tak ako bola médiom uvedená a ako vyplývala z kontextu prezentácie), časový priestor prezentácie (v sekundách), forma prezentácie (priama, nepriama), spôsob prezentácie (pozitívny, neutrálny negatívny).

Kvalitatívny aspekt posudzovania monitorovaných obsahov predstavovalo v realizovanom monitoringu spravodajstva okrem spôsobu prezentácie sledovanie a zaznamenávanie **nekorektných správ**, t.j. správ, ktoré nezodpovedali profesionálnym kritériám žurnalistickej práce. Pri určovaní týchto ukazovateľov sme vychádzali z vyššie uvedených kritérií žurnalistickej práce (Westerstahl, L.Hagen).

Dané kritériá boli brané do úvahy pri posudzovaní objektivity a vyváženosti jednotlivých spravodajských príspevkov.

Údaje sa zaznamenávali a spracúvali v počítači v programe Excel.

I. Výsledky monitoringu Správ STV

Správy STV			
Počet monitorovaných vydaní	Odmonitorované hodiny	Počet monitorovaných príspevkov	Počet relevantných príspevkov
31	Cca 10 hodín	325	143

Správy STV sú hlavným spravodajským programom Slovenskej televízie.

V sledovanom období (15.9.2004 - 15.10.2004) bolo odmonitorovaných 31 vydaní Správ STV v čase od 19:30-19:50 hod. na časovej ploche cca 10 hod.

Celkovo bolo odvysielaných 325 príspevkov domáceho spravodajstva. Z nich 143 spadalo do vymedzeného redukovaného súboru. Tieto boli predmetom analýzy. Znamená to, že v 143 príspevkoch boli prezentované nami sledované politické subjekty – prezident, vláda a politické strany. Počet príspevkov vymedzeného redukovaného súboru predstavoval 44% z počtu domácich príspevkov.

Najnižší počet príspevkov výberového súboru sme zaznamenali vo víkendových dňoch.

V rámci relevantných príspevkov, t.j. príspevkov, v ktorých bola zaznamenaná prítomnosť sledovaných subjektov, bolo v Správach STV okrem **prezidenta, vlády a nezávislých poslancov** prezentovaných **12** politických strán.

Z hľadiska kontextu prezentovaných politických subjektov patrili k najfrekventovanejším príspevky prezentujúce aktuálne vnútropolitické udalosti:

- rokovanie parlamentu
- rokovanie vlády
- hodnotenie činnosti prezidenta po 100 dňoch vo funkcii
- hodnotenie polčasu vládnutia druhej Dzurindovej vlády
- presadzovanie a schvaľovanie reformných zdravotníckych zákonov v NR SR
- dohoda koalície na návrhu štátneho rozpočtu na rok 2005
- privatizácia SE
- útok bojovými látkami na pošte v Petržalke
- napätie okolo výkupu pozemkov pre výstavbu automobilky Kia motors
- problém odstavenia oboch blokov v AE J. Bohunice
- spor SDKÚ a SMK súvisiaci s transformáciou Štátnych lesov
- zasadanie republikových rád relevantných politických subjektov
- problémy v školstve – problémy pri preplácaní cestovných náhrad v súvislosti s rajonizáciou základných škôl, obavy o zánik súkromných umeleckých škôl, problémy s výškou normatívov na žiaka
- diskusiu k otázke začlenenia Turecka ku krajinám EÚ

Vyššie uvedené udalosti sa odrazili na ploche prezentácie vymedzených subjektov.

1. Priestor a spôsob prezentácie politických subjektov

(pozri Príloha č.1 – graf č.1, graf č.2, graf č.3a a 3b)

tab.č.1

	Subjekt	Priestor %	Priestor Čas	Spôsob prezentácie		
				pozitívny	neutrálne	negatívny
1.	vláda	40	0:31:25	1	367	19
2.	KDH	10	0:08:08	0	124	2
3.	Smer	10	0:08:05	0	86	4
4.	ANO	8	0:06:29	0	108	1
5.	SMK	7	0:05:44	0	102	2
6.	prezident	7	0:05:35	2	43	2
7.	ES-HZDS	6	0:05:12	1	86	1
8.	SDKÚ	6	0:04:44	0	94	1
9.	KSS	4	0:02:55	0	40	2
10.	nezávislí	1	0:01:12	0	19	1
11.	SF	1	0:00:43	0	1	0
12.	SNS	0	0:00:12	0	3	0
13.	SDL	0	0:00:04	0	2	0
14.	EÚ	0	0:00:02	0	1	0
15.	SDA	0	0:00:02	0	1	0

Prezentáciu politických subjektov v uvedenej tabuľke kopíruje graf č. 1 **Priestor prezentácie prezidenta, vlády a politických subjektov v Správach STV** v Prílohe č.1.

Prezentácia mimoparlamentných strán SNS, SDL, SDA a EÚ bola zanedbateľná a štatisticky nesignifikantná, preto v uvedených grafoch nefiguruje.

Najväčší priestor – **40%** na prezentáciu dostala v danom období **vláda**. Jej predstavitelia sa vyjadrovali k aktuálnym problémom, o ktorých vláda rokovala a k problémom spadajúcich do kompetencie jednotlivých rezortov.

Informácie o činnosti vlády sa týkali napr. schválenia východísk štátneho rozpočtu na budúci rok, schválenia zákona umožňujúceho prešetrovanie výšky cien pohonných hmôt Slovnaftu, zákona o politických stranách, o rokovaní vlády ohľadom neprimeraných zásahov polície voči občanom. Priestor prezentácie vlády bol v porovnaní s ostatnými subjektami najväčší. Charakter informácií vzťahujúcich sa k vláde bol v sledovanom období prevažne **neutrálne**, s jednou **pozitívnu** a 19 **negatívnu**mi zmienkami. **Vláda** bola celkovo **najnegatívnejšie** prezentovaným subjektom. Bola kritizovaná napr. v súvislosti s protestom Z. Cingelovej, bývalej žeriavničky US Steel, ktorá s ostatnými hladovkármi kritizovala vládu za údajnú ignoráciu ich požiadaviek. Vláda sa stala terčom kritiky ekologov pre údajne alibistický prístup k výrobe elektrickej energie z obnoviteľných zdrojov energie. Kritika voči vláde odznela i ohľadom prípravy novely zákona o investíciách, ktorú pripravuje MH SR, keďže významné investície schvaľuje nateraz len vláda, ako aj v súvislosti s režimom na hraničnom priechode Palota-Radošice na slov.-pol. hranici. Do nepriaznivého svetla sa dostala vláda v súvislosti so zverejnením informácie, že mimovládne organizácie obvinili MŽP SR z klientelizmu. Člen vlády (P.Prokopovič) bol iným členom vlády (P. Csáky) obvinený z diskriminácie južného Slovenska v súvislosti s problémami budovania južnej trasy diaľničného ťahu. Negatívny kontext voči vláde mali aj informácie súvisiace s jej rozhodnutím o neuhradení škôd vzniknutých farmárom pri povodniach.

Vládu ostro kritizoval predseda strany Smer pri príležitosti hodnotenia jej činnosti po dvoch rokoch (polčas) vládnutia.

Pri prezentácii vlády sme zaznamenali jednu **pozitívnu** informáciu v súvislosti s prezentáciou ministra spravodlivosti D.Lipšica, ktorý získal ocenenie najväčší priateľ informácií.

V sledovanom období bolo v Správach STV prezentovaných popri prezidentovi, vláde a nezávislých poslancoch **12** politických subjektov (pozn.: V grafe č.1 Prílohy č.1 nie sú uvedené strany SNS, SĎL, SDA a EÚ z dôvodu ich nízkeho časového zastúpenia, ktoré vykazuje hodnoty nižšie ako 1%).

KDH malo z hľadiska priestoru hneď po vláde najväčší priestor. Stalo sa druhým najprezentovanejším subjektom, zároveň bolo **najprezentovanejšou** politickou stranou. Plocha jeho prezentácie predstavovala **10%**. Značný podiel na vysielacej ploche súvisel s mapovaním postojov KDH k zákonom schvaľovaných vládou a NR SR, postojom KDH k antidiskriminačnému zákonu, k prípadnému vstupu Turecka do EÚ, k európskej ústavnej zmluve, ako aj k činnosti prezidenta po 100 dňoch vo funkcii.

Spôsob prezentácie KDH bol v monitorovanom období **neutrálno-negatívny**. Nebola zaznamenaná žiadna pozitívna zmienka v kontexte informácií o danom politickom subjekte. **Negatívny** kontext informácií voči KDH sa prejavil vo forme negatívnych zmienok vzťahujúcich sa k starostovi Rače, predsedovi Krajskej rady KDH, čeliacemu obvineniu z korupcie, ako aj vo vyjadrení prezidenta I. Gašparoviča, ktorý koalíciu, ktorej súčasťou je aj KDH, „*jej zloženie považuje za nešťastie Slovenska*“.

Opozičná strana **Smer** bola celkovo tretím najprezentovanejším subjektom a druhou najprezentovanejšou politickou stranou. Jej časová plocha predstavovala **cca 10 %**. Smer bol prezentovaný v súvislosti s vyjadreniami jej predsedu na adresu druhej Dzurindovej vlády v polčase jej vládnutia, ako aj vyjadreniami M. Beňovej na adresu M. Dzurindu, ktorý sa, podľa nej, málo angažoval za komisariát J. Figeľa. Zástupcovia Smeru dostali priestor na vyjadrenie najmä k zdravotníckej reforme, ako aj k ostatným relevantným politickým udalostiam.

Spôsob prezentácie Smeru bol **neutrálno-negatívny**. Smer bol spomedzi všetkých politických strán prezentovaný **najnegatívnejšie**. Negatívny spôsob prezentácie sme zaznamenali pri informovaní o hlasovaní B. Hanzela za zdravotnícke zákony z dielne MZ SR, keď ako jediný opozičný poslanec hlasoval za predložené zákony. Ďalší člen strany Smer, D. Čaplovič, sa stal terčom kritiky B. Bugára, ktorý označil jednu z jeho publikácií za nacionalistickú.

Strana ANO dostala priestor na ploche **8%**. Bola štvrtým najprezentovanejším subjektom. Prezentácia ANO bola spojená predovšetkým s presadzovaním reformy zdravotníctva, s prijatím zdravotníckych reformných zákonov a s rokovaním republikovej rady strany. Medializované boli postoje ANO k rokovaniam koalíčnej rady, k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2005, k najzávažnejším udalostiam v sledovanom období, ako aj názory poslancov za ANO na nezvolenie jej člena, J. Malchárka, na post podpredsedu NR SR.

Prevládal **neutrálny** spôsob prezentácie. V kontexte informácií o ANO sme zaznamenali jednu **negatívnu** zmienku.

Piata pozícia v sledovanom období patrila **SMK**. Jej priestor predstavoval **7%**. Predstavitelia SMK sa vyjadrovali k rokovaniam koalície na príprave štátneho rozpočtu na budúci rok, k hodnoteniu činnosti prezidenta I.Gašparoviča počas 100 dní vo funkcii, k príprave nového zákona o rodine. SMK bola prezentovaná pri informovaní o roztržke medzi SMK a SDKÚ ohľadom reformy Štátnych lesov.

Prezident SR bol v Správach STV prezentovaný na ploche **7%** (celkovo na šiestej pozícii). Dostal priestor v súvislosti s uplynutím 100 dní odo dňa nástupu do funkcie, s jeho účasťou na oslavách 60. výročia Karpatsko-duklianskej operácie. Správy STV mapovali prezidentovu cestu do New Yorku, kde vystúpil s prejavom na zasadnutí VZ OSN. Prezentácia I.Gašparoviča bola spojená aj s jeho vetom troch zákonov – o tripartite, cirkevných reštitúciách a environmentálnom zákone. V kontexte informácií o činnosti prezidenta I. Gašparoviča sme zaznamenali **dve pozitívne a dve negatívne** zmienky, prevládal však

neutrálny spôsob prezentácie. Pozitívny kontext mali vyjadrenia R. Fica k jeho doterajšej činnosti (100 dní vo funkcii). Negatívny kontext voči I. Gašparovičovi sme zaznamenali u predsedu SMK B. Bugára, ktorý ho kritizoval pre vyjadrenie na adresu zloženia vládnej koalície.

Siedmym subjektom z hľadiska priestoru bola **ĽS-HZDS**, s plochou prezentácie **6%**. Spôsob prezentácie ĽS-HZDS bol prevažne **neutrálny**. Zaznamenali sme jednu **pozitívnu** a jednu **negatívnu** zmienku. Prezentácia ĽS-HZDS bola spojená najmä so zasadnutím republikovej rady, reformou zdravotníctva, k problematike ktorej sa vyjadroval najmä expert strany M. Urbáni. Priestor na vyjadrenie mali predstavitelia strany pri hodnotení uplynulých dvoch rokov vládnutia druhej Dzurindovej vlády, pri hodnotení činnosti prezidenta I. Gašparoviča, atď. V pozitívnom kontexte sa o ĽS-HZDS vyjadril predseda vlády M. Dzurinda, keď ocenil konštruktívny postoj ĽS-HZDS k zahraničnej politike SR. Negatívny kontext voči ĽS-HZDS mala informácia o spore fotografky Nového času s predsedom strany V. Mečiarom.

Ôsmu pozíciu z hľadiska plochy predstavujúcej **6%** mala v monitorovanom období **SDKÚ**. Jej predstavitelia obhajovali aktivity vlády súvisiace najmä so schvaľovaním návrhu štátneho rozpočtu. Poslanci za SDKÚ sa vyjadrovali k najzávažnejším vnútropolitickým témam. Spôsob prezentácie SDKÚ bol **neutrálno-negatívny**. Kritická informácia na adresu SDKÚ sa vyskytla v celkovom negatívnom kontexte vyjadrenia sa prezidenta I. Gašparoviča na adresu strán vládnej koalície.

Po uvedených subjektoch patrilo poradie z hľadiska priestoru prezentácie **KSS (4%), Slobodnému fóru (1%) a nezávislým (1%)**. KSS bola prezentovaná najmä ohľadom jej postojov k reformným zákonom predkladaným ministrom zdravotníctva v NR SR. Spôsob jej prezentácie bol **neutrálno-negatívny**. Negatívny kontext mali informácie o údajnom uplácení KSS zo strany S. Husajna. **Nezávislí** poslanci prezentovali najmä vlastné postoje k reforme zdravotníctva. Spôsob ich prezentácie bol len neutrálny.

Štatisticky nesignifikantný priestor prezentácie uzatvárali v sledovanom období **ĽÚ a mimoparlamentné politické strany – SNS, SDE a SDA**. Z tohto dôvodu neboli do grafov zaradené. **SNS** bola prezentovaná v príspevku o volebných preferenciách politických strán. **SDE a SDA** boli prezentované len vo forme zmienok v súvislosti s možnosťou ich zlúčenia so stranou Smer. Spôsob ich prezentácie bol **neutrálny**.

tab.č.2

	Subjekt	Priestor (priama reč)	
		%	Čas
1.	vláda	48	0:11:34
2.	Smer	13	0:03:02
3.	prezident	8	0:01:52
4.	KDH	7	0:01:49
5.	SMK	6	0:01:33
6.	ĽS-HZDS	5	0:01:14
7.	ANO	4	0:01:06
8.	SDKÚ	4	0:00:58
9.	KSS	3	0:00:51
10.	SF	1	0:00:18
11.	nezávislí	1	0:00:15

Najviac priestoru pre priamu prezentáciu svojich názorov a stanovísk v Správach STV dostala **vláda**. S výrazným odstupom nasledovali potom ostatné prezentované subjekty.

Z politických strán dostal najväčší priestor priamej prezentácie opozičný **Smer**. Na druhej pozícii sa umiestnil **prezident SR**. Z koalíčných politických strán bol poskytnutý najväčší priestor strane **KDH**, jej čas však nepresiahol rozsah dvoch minút. Čas vyšší ako jednu minútu priamej prezentácie prekročili ešte strany **SMK**, **ĽS-HZDS** a **ANO**. Žiadny priestor na priamu prezentáciu v rámci zaznamenaných politických subjektov nedostali v danom období **SNS**, **SDL**, **ĽÚ** a **SDA**.

2. Priestor a spôsob prezentácie jednotlivých politikov

(pozri Príloha č.1 – graf č.4, graf č.5, graf č.6)

Nasledujúca tabuľka uvádza poradie zastúpenia prvých 10 politikov v Správach STV v danom období a spôsob ich prezentácie z hľadiska počtu referencií.

tab.č.3

Poradie	Politik	Priestor Čas	Spôsob prezentácie		
			pozitívny	neutrálny	negatívny
1.	I. Gašparovič	0:04:53	2	37	2
2.	P.Rusko	0:04:27	0	47	1
3.	I.Mikloš	0:04:03	0	53	0
4.	M.Dzurinda	0:03:32	0	44	2
5.	V.Palko	0:03:25	0	33	0
6.	R.Zajac	0:02:35	0	35	0
7.	P.Hrušovský	0:02:32	0	31	0
8.	Ľ.Kaník	0:01:57	0	21	0
9.	B.Bugár	0:01:53	0	23	0
10.	R.Fico	0:01:50	0	16	0

Prevažujúci priestor vlády a koalíčných strán sa ukázal aj pri zostavení poradia prvých 10 najprezentovanejších politikov, medzi ktorých sa okrem prezidenta, predstaviteľov vlády a koalíčných strán dostal iba jeden opozičný politik, **R. Fico**.

V rámci sledovaných subjektov nemožno hovoriť o výrazne najprezentovanejšej osobe. Prekvapením je umiestnenie predsedu vlády, ktorý sa v porovnaní s vlnajším monitoringom spravodajstva STV z prvej pozície dostal až na štvrtú. **Najprezentovanejšou osobou** sa stal prezident **SR I. Gašparovič**. V kontexte informácií o činnosti prezidenta I. Gašparoviča sme zaznamenali dve **pozitívne** a dve **negatívne** zmienky, prevládal však **neutrálny** spôsob prezentácie. Pozitívny kontext mali vyjadrenia R. Fica k jeho doterajšej činnosti. Negatívny kontext voči I. Gašparovičovi sme zaznamenali zo strany **SMK**, ktorá ho kritizovala za vyjadrenia voči vládnej koalícii.

Plochu porovnateľnú s prezentáciou prezidenta mali **P. Rusko** a **I. Mikloš**. S menšími vzájomnými rozdielmi potom nasledovali ostatní zaznamenaní politici. Ich prezentácia bola ovplyvnená skutočnosťou, že väčšina z nich zastávala, či zastáva i významné posty v štátnej správe, t.j. osoby vystupovali nielen ako predstavitelia svojich materských politických strán, ale najmä ako reprezentanti vlády, jednotlivých ministerstiev, parlamentu.

Uvedení politici boli prezentovaní predovšetkým v **neutrálnej** polohe. **Negatívny** kontext informácií sme zaznamenali len u **P.Ruska** a **M.Dzurindu**. V neprospech **M.Dzurindu** vyznela kritika **M.Beňovej**, ktorá ho obvinila z nedostatočnej angažovanosti v „získaní lepšieho komisariátu pre **J.Figeľa**“ a kritika zo strany **R.Fica** pri hodnotení polčasu vládnutia jeho druhej vlády. **Negatívny** kontext informácií smerujúcich k ministrovi hospodárstva **P.Ruskovi**

bol prezentovaný postojom SMK ohľadom možného, ministrom hospodárstva avizovaného otvorenia zmluvy s EÚ, kvôli odstávke oboch blokov AE v J. Bohuniciach až v roku 2008.

Iba v **neutrálnej** polohe boli prezentovaní I.Mikloš, V.Palko, R.Zajac, P.Hrušovský, L.Kaník, B.Bugár a R.Fico.

tab.č.4

Priama prezentácia politických osobností		
poradie	osoba	čas
1.	P. Rusko	0:01:45
2.	M.Dzurinda	0:01:38
3.	V.Palko	0:01:23
4.	I. Gašparovič	0:01:15
5.	I.Mikloš	0:01:14
6.	M.Fronc	0:01:04
7.	B.Bugár	0:01:01
8.	R.Fico	0:00:50
9.	P.Hrušovský	0:00:47
10.	R.Zajac	0:00:46

Z porovnania celkového priestoru zastúpenia politických osobností s ich priamou prezentáciou vyplýva, že aj v prvej desiatke priamej prezentácie sa umiestnili tí istí politici, ktorí sa umiestnili v tabuľke celkového priestoru zastúpenia politických osobností s výnimkou **L. Kaníka**, ktorý sa v priamej prezentácii dostal až na 14. pozíciu. Do uvedenej tabuľky pribudol minister školstva **M. Fronc**.

Z rozsahu časovej plochy poskytnutej na nesprostredkované vyjadrenia zaznamenaných politikov vyplýva, že ani jedna politická osobnosť **nemala výrazne väčší priestor na priamu prezentáciu**.

Najprezentovanejšou osobou v kategórii priamej prezentácie bol **P. Rusko**. Prezident **I. Gašparovič** klesol z prvej pozície z celkového priestoru zastúpenia politických osobností na **4. miesto pri priamej prezentácii**. M. Fronc, ktorý sa neumiestnil v prvej desiatke zastúpenia politických osobností v Správach STV, v tabuľke priamej prezentácie sa dostal na 6.pozíciu.

3. Nekorektné správy alebo profesionalita spravodajstva ako jeho kvalitatívny znak

V monitorovanom období sme **nezaznamenali** vážnejšie nedostatky pri posudzovaní príspevkov podľa vyššie uvedených kritérií profesionálnej žurnalistickej práce, ktoré by mohli byť v rozpore s § 16 písm. b) zákona č.308/2000.

Iba v jednom príspevku sme zaznamenali komentatívny prvok. Bolo to v správe mapujúcej nečakaný záver zasadnutia NR SR dňa 24.9.2004, keď sa redaktorka o neschopnosti poslancov hlasovať a prijať akékoľvek uznesenie vyjadrila nasledovne: **“Mnohí poslanci už mali na budúci týždeň celkom iný program ako sedieť v parlamente. No keďže neposlúchali, budú sa sem do poslaneckých lavíc musieť ešte v utorok vrátiť”**.

Poznámka

V súvislosti s výberom a relevanciou informácií vzťahujúcich sa k výberovému súboru by sme si dovoľili poukázať na niektoré udalosti, ktoré sa v Správach STV v monitorovanom období neobjavili.

V Správach STV sme **nezaznamenali** informáciu o návšteve prezidenta I. Gašparoviča na Myjave, **kde si pripomenul 156. výročie vzniku prvej SNR**, ktorej vznik je významnou udalosťou našich národných dejín, pretože bola vrcholným národným orgánom vytvoreným 15. a 16. 9.1848. (Pozn. E.K. – Rádiožurnál SRo zaradil túto správu do prvých 5 minút vysielania, čo predstavuje jednu z prioritných pozícií v jeho spravodajstve).

Správy STV **nemapovali** návštevu predsedu NR SR P. Hrušovského v **Srbsku a Čiernej hore**.

Z hľadiska **výskytu nekorektných príspevkov** možno konštatovať, že pri posudzovaní monitorovaného spravodajského programu, v zmysle vymedzených kritérií profesionálnej žurnalistickej práce **neboli zaznamenané** také príspevky, ktoré by mohli byť v rozpore s § 16 písm.b) zákona č.308/2000.

SÚHRN

V monitorovanom období bolo v Novinách STV odmonitorovaných **325** príspevkov, z nich **143** bolo relevantných, t.j. bola v nich zaznamenaná prítomnosť sledovaných subjektov. Popri prezidentovi, vláde a nezávislých poslancoch bolo prezentovaných **12 politických strán**.

Z hľadiska **priestoru** bola v Novinách STV:

- najprezentovanejšia **vláda**, jej predstavitelia zároveň dostali **aj najväčší priestor na priamu prezentáciu**
- KDH bolo **najprezentovanejšie z politických strán**
- **prezident SR** zaujal spomedzi všetkých zaznamenaných subjektov **šiestu pozíciu**

Z hľadiska **spôsobu prezentácie** možno konštatovať:

- u všetkých sledovaných subjektov **prevládali neutrálne informácie**
- **pozitívne aj negatívne** informácie boli zaznamenané pri prezentácii **prezidenta a ĽS-HZDS a vlády**
- **neutrálno-negatívne** bolo prezentovaných 7 subjektov – koalíčné **KDH, SMK, ANO, SDKÚ**, opozičné parlamentné strany – **Smer, KSS, SF a nezávislí poslanci**
- **iba neutrálne** boli prezentované mimoparlamentné strany - SNS, ĽÚ, SDĽ a SDA
- **najviac negatívnych informácií** bolo zaznamenaných pri prezentácii **vlády**, v rámci politických strán to bola opozičná **strana Smer**.

Z politických osobností mal najväčší priestor na prezentáciu **I.Gašparovič**. Druhú pozíciu obsadil predseda ANO P.Rusko, na tretej pozícii sa umiestnil I.Mikloš. Z hľadiska priamej prezentácie obsadil prvú priečku predseda ANO P.Rusko.

Najnegatívnejšie prezentovanou politickou osobnosťou bol prezident SR I.Gašparovič a predseda vlády M.Dzurinda.

Dve pozitívne zmienky sme zaznamenali pri prezidentovi I.Gašparovičovi.

Z hľadiska výskytu nekorektných príspevkov možno konštatovať, že pri posudzovaní monitorovaného spravodajského programu, v zmysle vymedzených kritérií profesionálnej žurnalistickej práce **neboli zaznamenané** také príspevky, ktoré by mohli byť v rozpore s § 16 písm.b) zákona č.308/2000.

II. Výsledky monitoringu Televíznych novín TV Markíza

Televízne noviny TV Markíza			
Počet monitorovaných vydaní	Odmonitorované hodiny	Počet monitorovaných príspevkov	Počet relevantných Príspevkov
31	Cca 10 hod. 18 min.	264	120

Televízne noviny sú hlavným spravodajským programom TV Markíza.

V sledovanom období (15.9.2004 - 15.10.2004) bolo odmonitorovaných 31 vydaní Televíznych novín TV Markíza na časovej ploche cca. 10 hod. 18 min.

V Televíznych novinách bolo v monitorovanom období **odvysielaných 264 príspevkov**, ktoré sa venovali domácemu daniu na Slovensku. Z tohto množstva odvysielaných príspevkov bolo **120 príspevkov**, v ktorých došlo k prezentácii, či už priamej alebo nepriamej, politických subjektov, ktoré boli cieľom nášho monitoringu spravodajstva – prezident, vláda, politické strany.

Počet príspevkov, ktoré patrili do výberového súboru tvoril z plochy celkového počtu domáceho spravodajstva 45,55%.

V rámci relevantných príspevkov, t.j. príspevkov, v ktorých bola zaznamenaná prítomnosť sledovaných subjektov, bolo v Televíznych novinách TV Markíza okrem **prezidenta, vlády a nezávislých poslancov** prezentovaných **13** politických strán.

Z hľadiska kontextu prezentovaných politických subjektov patrili k najfrekventovanejším príspevky prezentujúce aktuálne vnútropolitické udalosti:

- presadzovanie a schvaľovanie šiestice reformných zdravotníckych zákonov v NR SR
- rokovania koalície a dohoda na návrhu štátneho rozpočtu na rok 2005
- postoj prezidenta SR I. Gašparoviča k reformným zdravotníckym zákonom
- proces privatizácie Slovenských elektrární
- účasť prezidenta SR I. Gašparoviča na Valnom zhromaždení OSN
- vnútropolitický vývoj v Slobodnom fóre
- útoky bojovými plynmi na petržalskú poštu
- podanie časti antidiskriminačného zákona na Ústavný súd SR
- stranický spor P. Csákyho a Z. Simona
- spor SMK a SDKÚ súvisiaci s návrhom transformácie štátnych lesov
- návrh na odstavenie jadrových blokov v Jaslovských Bohuniciach v roku 2008
- problémy s výstavbou automobilového závodu Kia motors
- možná spolupráca medzi SDKÚ a LS – HZDS
- zasadnutia republikových rád jednotlivých politických strán

Vyššie uvedené udalosti sa odrazili na ploche prezentácie vymedzených subjektov.

1. Priestor a spôsob prezentácie sledovaných politických subjektov (pozri Príloha č.2 – graf č.1, graf č.2, graf č.3a a 3b)

tab.č.1

Poradie	Subjekt	Priestor %	Priestor čas	Spôsob prezentácie		
				pozitívny	neutrálny	negatívny
1.	vláda	31	0:42:34	1	508	7
2.	SMK	13	0:17:09	0	242	5
3.	ANO	10	0:14:06	0	189	1
4.	ĽS-HZDS	9	0:12:46	0	134	13
5.	SDKÚ	9	0:11:54	0	196	1
6.	Smer	7	0:08:58	0	109	2
7.	KDH	5	0:06:48	0	134	0
8.	prezident	5	0:06:37	0	52	2
9.	SF	4	0:05:45	0	85	0
10.	nezávislí	4	0:04:48	0	57	0
11.	KSS	2	0:02:18	0	37	0
12.	SNS	1	0:01:28	0	14	0
13.	SDA	0	0:00:31	0	7	1
14.	ĽÚ	0	0:00:18	0	18	0
15.	SDE	0	0:00:13	0	4	0
16.	DS	0	0:00:05	0	3	0

Prezentáciu politických subjektov v uvedenej tabuľke kopíruje graf č. 1 **Priestor prezentácie prezidenta, vlády a politických subjektov v Televíznych novinách TV Markíza** v Prílohe č.2.

Prezentácia mimoparlamentných strán SDA, SDE, DS a ĽÚ bola zanedbateľná a štatisticky nesignifikantná, preto v uvedených grafoch nefiguruje.

V rámci monitorovaného obdobia dostala najväčší priestor na prezentáciu v TV Markíza **vláda**. Jej percentuálny podiel predstavoval čiastku **31%**. Predstavitelia vlády sa prostredníctvom médií vyjadrovali predovšetkým k aktuálnej situácii a problémom, ktoré sa odohrávali v danom období na slovenskej politickej scéne.

Ústrednou témou, ktorá sa najčastejšie spájala počas monitorovaného obdobia s činnosťou vlády bolo schvaľovanie a následne prijatie šiestice zákonov, ktoré sa dotýkali reformy zdravotníctva. Informácie o činnosti vlády sa týkali aj návrhov okolo budúročného štátneho rozpočtu, možnosti prílevu zahraničných investorov na Slovensko a jednotlivých investorských projektov, schválenia reštitučného zákona o navrátení majetku cirkvám a pripravovanej privatizácie Slovenských elektrární. Vláda sa venovala aj možnosti neskoršieho odstavenia jadrovej elektrárne v Jaslovských Bohuniciach, rozhodovala o návrhu transformácie Štátnych lesov, načrtla snahy Slovenska stať sa nestálym členom Bezpečnostnej rady OSN. Vláda ako **najprezentovanejší** subjekt, bola **druhým najnegatívnejšie** prezentovaným subjektom (v rámci monitorovaného obdobia odznelo **7 negatívnych** zmienok na adresu vlády (vid' tabuľka č.1)).

Negatívne zmienky o vláde sa dotýkali protestu bývalej žeriavničky US Steel Z. Cingelovej, ktorá s ostatnými hladovkármi kritizovala vládu za údajnú ignoráciu ich požiadaviek. Kritika vlády odznela aj z úst štrajkujúcich baníkov, ktorí vyjadrili svoj nesúhlas s prijatím zákona o sociálnom poistení. Vzájomná kritika neobišla ani samotných členov vlády a prejavila sa v spore D. Lipšica a P. Csákyho, ktorý sa týkal napadnutia časti antidiskriminačného zákona na Ústavnom súde. V rámci prezentácie vlády vysoko prevažovala **neutrálna** prezentácia, zaznamenali sme však aj jednu **pozitívnu** zmienku. Týkala sa hodnotenia činnosti ministra

zdravotníctva **R. Zajaca**, ktorého prácu a predovšetkým prípravu zdravotníckej reformy a jej následné úspešné schválenie vysoko vyzdvihol predseda ANO P. Rusko.

Druhým najprezentovanejším politickým subjektom sa stala **SMK**. Súčasne sa stala najprezentovanejšou politickou stranou v monitorovanom období. Plocha prezentácie SMK predstavovala **13%**. SMK a jej predstavitelia sa vyjadrovali predovšetkým k aktivitám vlády, k jej súčasnej pozícii, k schvaľovaným zákonom. Pomerne vysoký percentuálny podiel tejto politickej strany súvisel aj s udalosťami v danom období, ktoré sa dotýkali SMK a jej členov. SMK bola okrem iného spájaná aj s problémami v samospráve. Išlo o nezhody v prerozdeľovaní finančných prostriedkov v Nitrianskom samosprávnom kraji, ako aj o problémy v komunikácii maďarských a slovenských poslancov v samospráve. Taktiež stranický spor Z. Simona s kolegom P. Csákym súvisiaci s neúčast'ou Z. Simona na hlasovaní o podaní časti antidiskriminačného zákona na Ústavný súd SR sa značne podieľal na prezentácii strany.

Spôsob prezentácie SMK bol v monitorovanom období prevažne **neutrálnej**. Počtom negatívnych zmienok sa SMK zaradila v rámci prezentovaných politických strán na druhé miesto (**5 negatívnych zmienok**). V negatívnom kontexte sa o SMK vyjadril prezident SR I. Gašparovič, v súvislosti s jeho vyjadrením, v ktorom označil SMK za nacionalistickú stranu, proti čomu predseda strany B. Bugár ostro vystúpil.

ANO sa so svojimi **10%** v monitorovanom období stala tretím najprezentovanejším politickým subjektom a zároveň druhou najprezentovanejšou politickou stranou. Prezentácia ANO súvisela s neúspešnou voľbou jedného z jej členov J. Malchárka za podpredsedu NR SR. V tomto období ANO na svojom sneme predstavila nový volebný program. Strana ANO bola medializovaná aj v súvislosti s možným vstupom nezávislého poslanca H. Arvaya do jej poslaneckého klubu a vstupom J. Elsnera do jej radov. Predstavitelia ANO sa vyjadrovali predovšetkým k schváleniu novely zákona o dani z príjmov, na ktorého tvorbe sa podieľali aj E. Černá a J. Malchárek, k priebehu reformy zdravotníctva. ANO sa medializovala aj v prípade návrhu transformácie Štátnych lesov, ktorý sa aj s SDKÚ snažila stiahnuť z rokovania vlády.

Spôsob prezentácie ANO bol **neutrálno-negatívny**. Zaznamenali sme **jednu negatívnu** zmienku týkajúcu sa neúspešnej voľby J. Malchárka za podpredsedu NR SR, ktorá odznela z úst R. Fica.

ĽS – HZDS sa v monitorovanom období stala najprezentovanejším politickým subjektom z radov opozície. V rámci časovej plochy, ktorá predstavovala **9%** obsadila 4. pozíciu. Predstavitelia ĽS – HZDS sa vyjadrovali predovšetkým k privatizácii Slovenských elektrární, vyjadrili svoje pochybnosti k nesplneným privatizačným podmienkam talianskeho záujemcu o privatizáciu spoločnosti Enel. K. Tóthová sa dostala do sporu s ministrom školstva M. Froncom, ktorý sa dotýkal rozdielnych názorov na pripravovaný školský zákon a na pripravovanú zmenu školskej dochádzky. ĽS-HZDS vyjadrila svoje názory na možnú spoluprácu s SDKÚ. Pozornosť médií smerovala aj k osobe J. Cupera, ktorý je jedným z právnych zástupcov bývalého šéfa SIS I. Lexu v kauze "Klaňania sa troch kráľov". V tomto období predložila ĽS – HZDS spolu s KSS neúspešne do NR SR návrh zákona na odškodnenie klientov nebankových subjektov.

Spôsob prezentácie ĽS – HZDS bol **neutrálno-negatívny**. Počtom negatívnych zmienok - **13** sa tento politický subjekt zaradil v rámci všetkých prezentovaných politických subjektov na **1. miesto**. Kritika predsedu strany V. Mečiara sa spájala s jeho útokom na fotoreportérku Nového času. Negatívna zmienka odznela aj v súvislosti s možnou spolupracou ĽS – HZDS a SDKÚ, kedy došlo k negatívnejmu výroku M. Dzurindu na adresu Mečiarovej vlády z roku '98. Ostrá kritika odznela na adresu V. Mečiara aj z úst exprezidenta SR M. Kováča, ktorý po výpovedi O. Fegyveresa otvoril otázku opätovného stíhania V. Mečiara v súvislosti

s kauzami, ktoré boli spáchané za jeho vlády (únos M. Kováča ml., zmarené referendum, zneužívanie právomocí verejného činiteľa).

Na **5. pozícii** sa ocitla **SDKÚ**, ktorej percentuálny podiel z hľadiska plochy predstavoval **9%**. SDKÚ a jej predstavitelia sa vyjadrovali k aktivitám vlády, ktoré súviseli so schvaľovaním návrhov zákonov, k situácii ohľadne možného vstupu R. Nemcsicsa do poslaneckého klubu SDKÚ, k avizovanej novej spolupráci s ĽS – HZDS ako aj k existencii možných “tichých dohôd” medzi oboma politickými zoskupeniami a k návrhu štátneho rozpočtu.

V rámci spôsobu prezentácie bola počas monitorovania zaznamenaná len **jedna negatívna** zmienka, kedy V. Mečiar kritizoval osobu M. Dzurindu počas vlády z roku '99. Celkovo bol spôsob prezentácie SDKÚ **neutrálno-negatívny**.

Na **6. pozícii** v rámci prezentácie politických subjektov sa ocitla opozičná strana **Smer**. Plocha prezentácie predstavovala **7%**. Daný politický subjekt bol prezentovaný v súvislosti so sporom R. Fica a B. Hanzela, ktorý podporil schválenie zdravotníckych zákonov, návrhom na zmrazenie cien povinného zmluvného poistenia, s rozhodnutím nevydať poslanca Smeru D. Muňka na trestné stíhanie. Smer bol prezentovaný aj v súvislosti s prebiehajúcimi rokovaniami s ľavicovými mimoparlamentnými stranami a jeho snahou vytvoriť silnú ľavicovú stranu. Predseda strany R. Fico sa vyjadroval aj k prijatému reštitučnému zákonu. Spôsob prezentácie strany Smer bol prevažne **neutrálno-negatívny**. **Negatívna** prezentácia súvisela s vyjadrením ministra zdravotníctva R. Zajaca na adresu R. Fica, ktorý po schválení reformy zdravotníctva zvažoval jej podanie na Ústavný súd.

Plocha prezentácie **KDH** predstavovala v monitorovanom období **5%** a predstavovala **7. pozíciu**. KDH bolo **najmenej** prezentovaným politickým subjektom **vládnej koalície**. Jeho zástupcovia sa vyjadrovali predovšetkým k zákonu o navrátení majetku cirkvám, k aktuálnej situácii v koalícii. KDH bolo prezentované aj v súvislosti s kauzou zmiznutia nahrávok P. Bielika.

Spôsob prezentácie KDH bol len **neutrálny**.

Priestor na prezentáciu **prezidenta SR I. Gašparoviča** dosiahol percentuálny podiel vo výške **5%**. Bol ôsmym najprezentovanejším politickým subjektom v tomto období. Informácie o prezidentovi SR sa týkali jeho návštevy v New Yorku a historicky prvého prejavu prezidenta SR na valnom zhromaždení OSN. Osoba prezidenta bola medializovaná aj v súvislosti s podpísaním zákonov zdravotníckej reformy, jeho rozhodnutia prenechať kompetencie podpísania Euroústavy predsedovi vlády M. Dzurinovi, stretnutím s prezidentom Českej republiky V. Klausom. Spôsob prezentácie prezidenta SR bol **neutrálno-negatívny**, **dve negatívne** zmienky sme zaznamenali v súvislosti s vyjadrením B. Bugára, ktorý kritizoval výrok prezidenta SR, ktorým SMK označil za nacionalistickú stranu.

SF dosiahlo v rámci prezentácie politických subjektov **9. pozíciu**, čo predstavovalo plochu **4%**. Jeho prezentácia sa týkala predovšetkým vnútrostraníckych rozkolov medzi I. Šimkom a predsedníčkou strany Z. Martinákovou. I. Šimko sa dostal do rozporu so stranou aj v prípade jeho hlasovania za schválenie šiestice zdravotníckych zákonov.

Spôsob prezentácie SF bol **neutrálny**.

Plocha prezentácie **nezávislých poslancov** predstavovala **4%**. Informácie o nezávislých poslancoch sa dotýkali predovšetkým možných prestupov poslancov do jednotlivých poslaneckých klubov a možnosti posilnenia postavenia vládnej koalície. Nezávislí poslanci sa vyjadrovali aj k ich možnému „kupovaniu“ hlasov pri schvaľovaní zákonov v NR SR, ako aj k návrhu budúročného štátneho rozpočtu.

Spôsob prezentácie nezávislých poslancov bol **neutrálny**.

11. pozíciu spomedzi politických subjektov obsadila **KSS** a získala priestor prezentácie na ploche **2%**. Informácie o politickom subjekte odzneli v súvislosti s neúspešným návrhom na stiahnutie slovenských vojakov z Iraku a návrhom na odškodnenie klientov skrachovaných nebankových subjektov, ktoré KSS predložilo spolu s ĽS – HZDS. Predstavitelia KSS sa

vyjadrovali aj k snahám o spoluprácu a zjednotenie ľavicových strán, nevyjadrili však podporu vízií vytvorenia jednej ľavicovej strany. KSS bola prezentovaná len v **neutrálnom** kontexte.

V rámci monitorovaného obdobia sme zaznamenali aj prezentáciu **mimoparlamentnej SNS**. V rámci časovej plochy prezentácie obsadila 12. pozíciu, čo v percentuálnom vyjadrení predstavuje **1%**. Prezentácia politického subjektu sa týkala jeho postoja k možnému vstupu Turecka do Európskej únie. Spôsob prezentácie bol **neutrálny**.

tab.č.2

	Subjekt	Priestor (priama reč)	
		%	Čas
1.	vláda	44	0:17:00
2.	SMK	12	0:04:47
3.	ANO	9	0:03:34
4.	Smer	8	0:02:56
5.	ĽS-HZDS	7	0:02:39
6.	SF	5	0:02:03
7.	SDKÚ	5	0:01:48
8.	nezavislí	4	0:01:28
9.	prezident	2	0:00:56
10.	KDH	2	0:00:54
11.	KSS	1	0:00:32
12.	SNS	1	0:00:14
13.	SDA	0	0:00:06
14.	SDE	0	0:00:03

V rámci priestoru priamej prezentácie, resp. priamej reči zástupcov sledovaných subjektov mala rovnako ako aj pri celkovej ploche prezentácie najväčší priestor vláda a z politických strán to bolo SMK. Z koalíčných strán najmenej priestoru na priamu prezentáciu malo KDH, z opozičných KSS. Prezident obsadil v rámci všetkých 14 subjektov 9.priečku.

2. Priestor a spôsob prezentácie jednotlivých politikov

(pozri Príloha č.2 – graf č.4, graf č.5, graf č.6)

Nasledujúca tabuľka uvádza poradie zastúpenia prvých 10 politikov v Televíznych novinách TV Markíza a spôsob ich prezentácie z hľadiska počtu referencií.

tab.č.3

Poradie	Osoba	Priestor Čas	Spôsob prezentácie		
			pozitívny	neutrálny	negatívny
1.	P.Rusko	0:08:26	0	77	0
2.	M.Dzurinda	0:07:37	0	81	5
3.	P.Csáky	0:07:12	0	88	0
4.	I.Gašparovič	0:06:15	0	49	2
5.	B.Bugár	0:06:14	0	64	3
6.	R.Zajac	0:06:13	1	69	0
7.	I.Mikloš	0:04:25	0	50	0
8.	V.Mečiar	0:03:55	0	27	13

9.	D.Lipšic	0:03:44	0	45	1
10.	Z.Simon	0:03:35	0	50	0

Tabuľka politikov vo väčšej miere zodpovedá poradiu zobrazovaných politických subjektov daného obdobia. Zo zostaveného poradia 10 najprezentovanejších politických osobností vyplýva, že prevažujúci priestor získali zástupcovia jednotlivých vládnych strán. Do prvej desiatky sa dostal len jeden politický predstaviteľ z radov opozície, predseda ĽS – HZDS V. Mečiar. **Najväčší priestor** v rámci prezentácie dostal v danom období minister hospodárstva **P. Rusko**. Osoba P. Ruska a jeho činnosť bola prezentovaná len v *neutrálnom* kontexte, počas monitorovaného obdobia sme nezaznamenali ani jednu negatívnu zmienku. Okrem neho iba neutrálne boli z prvej desiatky politikov prezentovaní ešte P.Csáky, I.Mikloš a Z.Simon. Pozitívna informácia bola zaznamenaná pri prezentácii R.Zajaca. Týkala sa poďakovania P. Ruska, v ktorom vysoko hodnotil prácu ministra zdravotníctva a poďakoval mu za úspešnú reformu zdravotníctva.

Druhým najprezentovanejším politikom bol predseda vlády SR **M. Dzurinda**. V rámci spôsobu prezentácie jeho osoby prevažovali *neutrálne* informácie, počtom negatívnych zmienok (5 negatívnych zmienok) sa stal M. Dzurinda *druhou najnegatívnejšie* prezentovanou politickou osobou v tomto období. Negatívny kontext na adresu M. Dzurindu (4 negatívne zmienky) sme zaznamenali vo vyjadreniach Z. Cingelovej, ktorá kriticky hodnotila nezáujem vlády o sociálnu situáciu slovenských občanov a 1 negatívna zmienka sa týkala vyjadrenia V. Mečiara z roku '99, kde kritizoval osobu M. Dzurindu.

Pri prezentácii prezidenta SR **I.Gašparoviča** prevládali *neutrálno-negatívne* informácie. **2 negatívne** zmienky sa týkali kritiky zo strany B. Bugára, ktorý ostro kritizoval výroky prezidenta, v ktorých označil SMK za nacionalistickú stranu. **B. Bugár** sa a v rámci spôsobu prezentácie stal *tretím najnegatívnejšie* prezentovaným politikom **s 3 negatívnymi zmienkami**, ktoré sa týkali sporu s prezidentom SR I. Gašparovičom. **Najnegatívnejšie** prezentovanou politickou osobou s 13 negatívnymi zmienkami sa stal **V. Mečiar**. Jeho osoba bola negatívne prezentovaná v súvislosti s útokom na fotoreportérku Nového času (v súvislosti s touto témou odznelo 7 negatívnych zmienok na adresu V. Mečiara), ďalej prostredníctvom vyjadrení exprezidenta SR M. Kováča, ktorý otvoril otázku opätovného stíhania V. Mečiara (5 negatívnych zmienok) a v súvislosti s možnou spolupracou ĽS – HZDS a vládnej strany SDKÚ (k tejto téme odznela 1 negatívna zmienka z úst M. Dzurindu, ktorý kritizoval vládu V. Mečiara z roku '98). Pri osobe ministra spravodlivosti **D. Lipšica** bola zaznamenaná **1 negatívna** zmienka, ktorá súvisela s nesúhlasným postojom P. Csákyho ohľadne podania časti antidiskriminačného zákona na Ústavnom súde SR.

tab.č.4

Priama prezentácia politických osobností		
poradie	Osoba	čas
1.	P.Rusko	0:04:34
2.	R.Zajac	0:03:15
3.	B.Bugár	0:03:14
4.	I.Mikloš	0:01:57
5.	M.Dzurinda	0:01:37
6.	D.Lipšic	0:01:35
7.	R.Fico	0:01:12
8.	P.Csáky	0:01:08
9.	I.Šimko	0:01:00
10.	E.Lintner	0:00:50

Z porovnania poradia celkového priestoru politických osobností s priestorom priamych vstupov zástupcov sledovaných subjektov vyplynulo viacero zmien.

Z tabuľky vypadli: prezident SR I. Gašparovič, V. Mečiar a Z. Simon.

Do uvedenej tabuľky pribudli: R. Fico (7.pozícia), I. Šimko (9. pozícia) a Ľ.Lintner (10. pozícia).

Najprezentovanejšou politickou osobou bol aj v tomto prípade **P. Rusko**. R. Zajac sa posunul v rámci celkového priestoru zastúpenia politických osobností zo 6. pozície na 2. pozíciu pri priamej prezentácii.

Prekvapivo sa v tabuľke priamej prezentácie neobjavil prezident SR I. Gašparovič. Informácie o aktivitách hlavy štátu boli predovšetkým sprostredkované. To isté platí aj v prípade V.Mečiara, ktorý z tabuľky prvej desiatky vypadol.

Z opozičných politikov sa do prvej desiatky dostal predseda strany Smer R. Fico (7. pozícia)

3. Nekorektné správy alebo profesionalita spravodajstva ako jeho kvalitatívny znak

V monitorovanom období sme zaznamenali niekoľko príspevkov, ktoré nezodpovedali vyššie vymedzeným kritériám profesionálnej žurnalistickej práce a niektoré z nich by mohli byť považované za porušenie § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii.

Komentatívne prvky sme zaznamenali v nasledovných príspevkoch:

16.9.2004 Druhá šanca

Redaktorka D. Marčeková sa v príspevku venovala problematike návrhu zákona o navrátení majetku cirkvám, pričom sa snažila poukázať na súčasný stav v oblasti odvádzania daní, kedy cirkvi nemusia do štátneho rozpočtu odvádzat' žiadne dane. Svoj príspevok postavila na vyjadrení hovorca ministerstva financií M. Geru, ktorý pripustil možnosť, že schválením uvedeného zákona by mohlo dôjsť k istým finančným stratám v štátnom rozpočte.

V príspevku odzneli nasledovné konštatovania:

Proces prípravy zákona komentovala redaktorka v úvode príspevku nasledovne: „**Zákon o navrátení vlastníctva cirkvám mal dokonca dve verzie, ktoré vznikli podivuhodne rýchlo.**“

Na inom mieste v príspevku redaktorka uviedla: „**Cirkev vlastní najviac nehnuteľností, za ktoré nemusí platiť, čo my všetci ostatní, teda dane. Zdá sa, že to netrápi ani ministerstvo financií, ktoré pri otázkach daní vystupuje vždy tvrdo pragmaticky.**“ V závere príspevku poukázala na financie, o ktoré štát prichádza a eventuálne mohol by prísť následkom schválenia návrhu tohto zákona.

20.9.2004 Zmeny v opozícii

Príspevok A. Kuišovej informoval o snahách ľavicových strán, ktoré rokovali o možnom zlúčení a vytvorení jednotnej ľavicovej strany. Genézu vývoja ľavicovej politiky na Slovensku a snahu strán komentovala redaktorka slovami: „**Ľavicoví politici, ktorí už v jednej strane spolu boli teda smerujú k takmer dokonalému kruhu. Iba pred pár rokmi totiž protestne odišli z SDE, založili si vlastné strany a teraz zasa všetci rokujú o zlúčení. Iba donedávna si však ako nekompromisní rivali doslova nič nedarovali.**“

25.9.2004 Bojový plyn?

D. Kleinová sa v príspevku venovala útoku na petržalskú poštu, pri ktorom došlo k použitiu bojových plynov fosgénu a chlórpiríninu. Poukázala na nedostatočné informovanie verejnosti zo strany kompetentných orgánov a zároveň kritizovala informačné embargo, ktoré bolo na celý prípad uvalené. V príspevku vystúpil aj **minister vnútra V. Palko, ktorý informačné**

embargo odôvodnil požiadavkou vyšetrovateľa, nezverejňovať podrobnosti o prípade. Záver príspevku tvoril komentár D. Kleinovej: „*Definitívne výsledky rozboru nebezpečnej látky by mali vraj byť známe až na budúci týždeň. Či o tom ministerstvo vnútra bude informovať aj verejnosť je otázne. Minimálne päťdesiatjeden ľudí z petržalskej pošty by malo vedieť, čoho sa to vlastne nadýchali.*“

7.10.2004 Minister na koberec

Príspevok informoval o straníckom spore P. Csákyho a Z. Simona. Predmetom sporu bola neúčasť Z. Simona na hlasovaní členov vlády o napadnutí antidiskriminačného zákona na ústavnom súde. Moderátor uviedol príspevok zo štúdia slovami: „*Už na najbližšom predsedníctve SMK bude zrejme veľmi horúco. Šéf ministerského klubu strany Pál Csáky si doslova zavolať na koberec ministra pôdohospodárstva Zsolta Simona. Vicepremiéra totiž poriadne rozčúlilo, že sa jeho kolega nezúčastnil na hlasovaní o tom, či vláda napadne antidiskriminačný zákon na ústavnom súde.*“ Odôvodnenie Z. Simona, prečo sa nezúčastnil na hlasovaní A. Kúšová predostrela divákovi slovami: „*A toto je údajne dôvod, prečo sa tak nestalo.*“ Nasledoval priamy vstup Z. Simona, v ktorom odôvodnil svoju neúčasť tým, že nebol v tej chvíli prítomný a telefonoval. Nasledoval ďalší komentár redaktorky: „*Toto vysvetlenie ale Pálovi Csákymu asi stačiť nebude a svojmu kolegovi už sľúbil horúce chvíle.*“

Príspevok pokračoval vyjadrením p. Csákyho, že Z. Simona čaká ostrejší rozhovor. Nato A. Kúšová reagovala: „*Situácia sa ale môže otočiť a horúco ešte môže byť naopak Pálovi Csákymu.*“ Týmto spôsobom reagovala A. Kúšová na diskrepanciu vo vyjadrení P. Csákyho ohľadne jeho hlasovania. Redaktorka ho ukončila slovami: „*....bude zaujímavé sledovať, či predsedníctvo SMK viac pobúri neúčasť ministra na jednom hlasovaní alebo fakt, že ich vicepremiér zrejme nehovoril pravdu.*“

11.10.2004 Peniaze pre cirkev

Témou príspevku bolo financovanie cirkví a cirkevných spoločností a úvahy okolo možnosti odľuky cirkvi od štátu. D. Marčeková uviedla príspevok slovami: „*Ešte na začiatku deväťdesiatych rokov cirkevní predstavitelia hlásali, aby sa cirkev od štátu odlúčila, táto vôľa však postupne opadla a dnes už o tom nik nechce veľmi diskutovať.*“ V závere použila komentár k postojom cirkevných predstaviteľov, neiniciovať odľuku cirkvi od štátu: „*Na jednej strane sú výhovorky, že v tejto otázke ide o historické dedičstvo, na strane druhej je fakt, že podľa našej ústavy sme štát, ktorý sa neviaže na žiadnu ideológiu či náboženstvo.*“

Príspevky, v ktorých nebolo zabezpečené kritérium vyváženosti:

23.9.2004 Hľadajú sa vinníci

V príspevku bolo v súvislosti s neúspešnou voľbou J. Malchárka za podpredsedu NR SR poukázané na nedodržanie deklarovaného sľubu koalíčných partnerov, ktorým sa zaviazali v tajnom hlasovaní podporiť kandidatúru J. Malchárka.

V súvislosti s chýbajúcimi hlasmi z radov koalície dostali priestor na vyjadrenie k hlasovaniu zástupcovia poslaneckých klubov SDKÚ /M. Hort/, SMK /G. Bárdoš/ a ANO /J. Malchárek/. Postoj štvrtého koalíčného partnera – KDĽ – v príspevku priamo, ani sprostredkovanne nezaznel. Keďže voľba podpredsedu NR SR, závisí predovšetkým od podpory koalíčných strán, je nezvyčajné, že jeden zo štyroch koalíčných partnerov, v tomto prípade KDĽ, nebol oslovený, aby sa k danému problému vyjadril.

25.9.2004 Uplynula polovica

Príspevok A. Kúšovej bol venovaný krátkej bilancii vládneho obdobia súčasnej vládnej koalície. Počas príspevku oslovila predstaviteľov jednotlivých koalíčných strán, ktorí sa vyjadrili k dosiahnutým výsledkom, k vzájomnej komunikácii, problémom, ale aj víziám do budúcnosti. **Za KDH sa vyjadroval J. Brocka, za poslanecký klub ANO Ľ. Lintner, za SMK B. Bugár. Vyjadrenie najsilnejšej koalíčnej strany resp. jej predstaviteľa – SDKÚ - v príspevku vôbec neodznelo.**

14.10.2004 Odstavenie atómk

Príspevok informoval o smerujúcej dohode koalíčných strán v súvislosti s návrhom ministra hospodárstva P. Ruska, odstaviť bloky jadrovej elektrárne v J. Bohuniciach v neskoršom termíne. Ako uviedol sám P. Rusko: „...**každý jeden koalíčný partner odprezentoval politickú podporu takémuto kroku.**“ Nasledovali priame vyjadrenia koalíčných partnerov. Za SMK sa k návrhu vyjadril B. Bugár, postoj SDKÚ bol prezentovaný prostredníctvom osoby I. Mikloša. Obaja reprezentanti zdôraznili závažnosť takéhoto rozhodnutia a poukázali na zložitosť pri následných rokovaniach s členskými štátmi EÚ. Keďže v príspevku odznelo, že návrh podporili všetky koalíčné strany, **je otázne, prečo redaktorka Z. Puškárová nezabezpečila resp. neposkytla priestor aj na prezentáciu postoja štvrtej dotknutej koalíčnej strany – KDH.**

SÚHRN

V monitorovanom období bolo v Televíznych novinách prezentovaných **16** politických subjektov, z toho **13** politických strán. Za sledované obdobie sme zaznamenali celkovo **120** relevantných správ.

Z **hľadiska priestoru** možno skonštatovať:

- **najprezentovanejším subjektom** bola vláda, jej zástupcovia dostali **aj najväčší priestor na priamu reč**
- **najprezentovanejšou politickou stranou** bola SMK a jej zástupcovia dostali z politických strán **aj najväčší priestor na priamu reč**
- **plocha prezentácie** prezidenta **predstavovala 8. pozíciu** v rámci sledovaných subjektov
- z **mimoparlamentných** strán mali v Televíznych novinách TV Markíza zastúpenie SNS, SDE, SDA, ĽÚ a DS

Z hľadiska **spôsobu prezentácie** možno skonštatovať:

- u väčšiny sledovaných subjektov **prevládali neutrálne informácie**
- **pozitívna zmienka bola zaznamenaná** iba pri prezentácii vlády
- spôsob prezentácie **väčšiny subjektov bol neutrálno-negatívny, negatívne** informácie odzneli pri prezentácii 8 sledovaných subjektov
- **iba neutrálne** bolo prezentované KDH, SF, KSS, SNS, ĽÚ, SDE, DS a nezávislí poslanci
- **najviac negatívnych** informácií spomedzi všetkých sledovaných subjektov bolo zaznamenaných **pri prezentácii ĽS-HZDS**
- **prezident** bol prezentovaný **neutrálne a negatívne**

Z politických osobností mal najväčší priestor na prezentáciu **P. Rusko**. Druhú pozíciu obsadil predseda vlády SR M. Dzurinda, tretiu pozíciu získal P. Csáky. Z hľadiska priamej prezentácie obsadil prvú priečku taktiež predseda ANO P. Rusko.

Najnegatívnejšie prezentovanou politickou osobnosťou bol predseda ĽS – HZDS V. Mečiar,

Jedinú pozitívnu zmienku sme zaznamenali pri R. Zajacovi.

Z hľadiska **výskytu nekorektných správ** bolo zaznamenaných niekoľko príspevkov, ktoré nezodpovedali niektorým kritériám profesionálnej žurnalistickej práce. Niektoré z týchto príspevkov by mohli byť považované za porušenie § 16 písm.b) zákona č.308/2000 o vysielaní a retransmisii.

III. Výsledky monitoringu Novín TV JOJ

Noviny TV JOJ			
Počet monitorovaných vydání	Počet monitorovaných hodin	Počet monitorovaných příspěvků	Počet relevantných příspěvků
31	Cca 10 h 30 min.	271	69

V sledovanom období (15.9.2004 - 15.10.2004) bolo odmonitorovaných 31 vydání **Novín TV JOJ** v čase od 19:30-20:00 hod. na časovej ploche cca 10 hod. 30 min.

Na tejto časovej ploche bolo **celkovo odvysielaných 271 príspevkov** z domáceho spravodajstva. Z príspevkov domáceho spravodajstva **69 spadalo do vymedzeného redukovaného súboru**, ktorý bol predmetom analýzy. Znamená to, že v 69 príspevkoch boli prezentované nami sledované politické subjekty – prezident, vláda a politické strany. Počet príspevkov vymedzeného redukovaného súboru predstavoval cca 25,5% z počtu domácich príspevkov.

V rámci relevantných príspevkov bolo v spravodajstve TV JOJ prezentovaných okrem **prezidenta, vlády a nezávislých poslancov 12 politických strán**.

Z hľadiska tematického kontextu prezentovaných politických subjektov patrili k najfrekventovanejším témy:

- rokovania koaličnej rady a vlády o návrhu rozpočtu na budúci rok
- zdravotnícka reforma
- privatizácia SE
- rokovanie parlamentu

Vyššie uvedené udalosti sa odrazili na ploche prezentácie vymedzených subjektov.

1. Priestor a spôsob prezentácie politických subjektov

(pozri Príloha č.3 – graf č.1, graf č.2, graf č.3a a 3b)

tab.č.1

Poradie	Subjekt	Priestor %	Priestor čas	Spôsob prezentácie		
				pozitívny	neutrálly	negatívny
1.	vláda	39	0:18:13	3	185	26
2.	ĽS-HZDS	13	0:06:09	0	37	9
3.	Smer	8	0:03:55	0	41	3
4.	SMK	6	0:03:08	0	32	2
5.	ANO	6	0:03:01	0	37	2
6.	SDKÚ	5	0:02:32	0	33	1
7.	KDH	5	0:02:17	0	21	2
8.	SDE	4	0:01:51	0	17	0
9.	SDA	3	0:01:37	0	12	0
10.	SDSS	3	0:01:27	0	11	1
11.	prezident	2	0:01:04	1	9	2
12.	SF	2	0:01:02	0	17	4
13.	SNS	2	0:00:55	0	2	2
14.	nezávislí	1	0:00:35	0	8	1

15.	KSS	1	0:00:31	0	5	2
-----	-----	---	---------	---	---	---

Z celkového priestoru sledovaných politických subjektov najväčší priestor – **39%** - mala **vláda**. Prezentovaná bola predovšetkým v rámci príspevkov informujúcich o koalíčných rokovaníach o rozpočte, privatizácii SE, ale aj v rámci príspevkov informujúcich o jej činnosti a príspevkov týkajúcich sa problematiky niektorých rezortov. Spôsob prezentácie vlády bol **negatívny i pozitívny**, pričom počtom negatívnych zmienok patrila **vláda k najviac kritizovaným politickým subjektom** a zároveň bolo v jej prípade v porovnaní s ostatnými politickými subjektami zaznamenaných aj najviac pozitívnych zmienok, resp. popri prezidentovi bola jediným subjektom, pri ktorom boli pozitívne informácie zaznamenané. Ich tematickým kontextom bolo hodnotenie polčasu vlády M.Dzurindu a reforma zdravotníctva. Počet negatívnych informácií bol však takmer deväťnásobne vyšší než počet pozitívnych. Negatívny kontext prezentácie vlády súvisel predovšetkým s témou koalíčných rokovaní o rozpočte a kritikou v rámci hodnotenia polčasu vlády M.Dzurindu.

Druhým najprezentovanejším subjektom a zároveň **najprezentovanejšou politickou stranou** bola v sledovanom období v Novinách TV JOJ **ĽS-HZDS**, ktorá bola prezentovaná na ploche **13%**. Prevažný priestor prezentácie ĽS-HZDS súvisel s témami, vzťahujúcimi sa k jej predsedovi V.Mečiarovi. Takými boli predovšetkým hospitalizácia V.Mečiara, útok V.Mečiara na novinárku Nového času, či účasť V.Mečiara na mítingu ĽS-HZDS v Bratislave. Predovšetkým posledné dve témy priniesli informácie s negatívnym kontextom a prispeli tak v značnej miere k tomu, že ĽS-HZDS bola, aj keď s výrazne nižším počtom negatívnych zmienok ako vláda, druhým najnegatívnejšie prezentovaným subjektom a **najnegatívnejšie prezentovanou politickou stranou**. Celkovo bol spôsob prezentácie ĽS-HZDS **neutrálno-negatívny**.

Po ĽS-HZDS obsadila nasledujúcu, celkovo tretiu priečku, ďalšia opozičná strana – **Smer**. **Smer** bol na ploche **8%** prezentovaný najmä v súvislosti so zdravotníckou reformou a v rámci témy informujúcej o možnom spájaní sa ľavicových strán. Spôsob prezentácie **Smer-u** bol v sledovanom období **neutrálno-negatívny**, na adresu strany odzneli tri negatívne zmienky a súviseli s témou rokovaní parlamentu o zdravotníckej reforme.

Po strane Smer obsadili nasledujúce dve pozície s celkovou plochou prezentácie **6%** dva koalíčné subjekty - **SMK a ANO**.

Strana **SMK** bola prezentovaná najmä v súvislosti so zasadáním republikovej rady SMK a v rámci koalíčných rokovaní o rozpočte. V rámci tejto témy bola prezentovaná aj **ANO**, predovšetkým však v rámci informovania o zasadaní jej republikovej rady. Spôsob prezentácie SMK aj ANO bol v sledovanom období **neutrálno-negatívny**, pričom negatívny kontext prezentácie oboch subjektov súvisel predovšetkým s témou koalíčných rokovaní o návrhu rozpočtu na budúci rok.

Aj ďalšie dve pozície, s plochou prezentácie **5%**, patrili koalíčným subjektom. Piatu pozíciu obsadila **SDKÚ**, šiestu **KDH**. Obidva subjekty boli, podobne ako aj SMK a ANO, prezentované najmä v rámci koalíčných rokovaní o rozpočte. Okrem toho bola prezentácia SDKÚ zaznamenaná aj v príspevkoch informujúcich o zdravotníckej reforme a zákone o konflikte záujmov, pričom k tejto téme sa viazala aj **negatívna** informácia zaznamenaná pri SDKÚ. KDH bolo, okrem vyššie spomínanej témy, prezentované aj v súvislosti s privatizáciou SE. V každej z oboch tém bola zaznamenaná jedna negatívna zmienka o KDH. Celkovo bol spôsob prezentácie SDKÚ i KDH **neutrálno-negatívny**.

Po koalíčných subjektoch zaujali ďalšie tri pozície mimoparlamentné subjekty – **SDE** s celkovou plochou prezentácie **4%**, **SDA** **3%** a **SDSS** taktiež **3%**. Všetky tri subjekty boli prezentované v rámci témy informujúcej o možnom spájaní sa ľavicových strán. Spôsob

prezentácie SDSS bol **neutrálno-negatívny** (s jednou negatívnou zmienkou), **SDE a SDA** boli prezentované iba **neutrálne**.

Prezident bol v danom období prezentovaný na ploche **2%**. Jeho prezentácia z hľadiska tematického kontextu súvisela predovšetkým s hodnotením jeho 100 dňového pôsobenia vo funkcii, návštevou amerického astronauta E.A.Cernana v SR a účasťou na spomienkovom akte pri príležitosti 60.výročia bojov o Duklu. Spôsob prezentácie bol prevažne **neutrálny, s 2 negatívnymi a 1 pozitívnou zmienkou**.

Dvanástym prezentovaným subjektom s plochou **2%** bolo **SF**, ktorého prezentácia bola zaznamenaná v súvislosti s hlasovaním o zdravotníckych zákonoch v parlamente a údajnými nezhodami medzi predsedníčkou strany Z.Martinákovou a I.Šimkom. S uvedenými témami súvisel aj negatívny kontext prezentácie SF, pričom s počtom **4** negatívnych zmienok patrila strana k tretiemu najnegatívnejšie prezentovanému subjektu. Celkovo bol spôsob prezentácie SF **neutrálno-negatívny**.

O niekoľko sekúnd menší časový rozsah ako SF, ktorý predstavoval plochu **2%**, mala parlamentná opozičná strana – **KSS**. Prezentácia strany bola zaznamenaná najmä v príspevkoch, kde sa jej zástupcovia mali možnosť vyjadriť k problematike zákona o konflikte záujmov, či k hodnoteniu doterajšej činnosti vlády. Spôsob prezentácie strany bol **neutrálno-negatívny**, rovnako ako aj u posledných dvoch subjektov – **SNS a nezávislých poslancov**, ktoré uzatvárajú tabuľku č.1 a ktoré TV JOJ v danom období prezentovala. Priestor SNS a nezávislých poslancov bol málo významný a predstavoval rozsah cca pol minúty.

tab.č.2

	Subjekt	Priestor (priama reč)	
		%	Čas
1.	vláda	57	0:04:55
2.	ES-HZDS	9	0:00:46
3.	Smer	8	0:00:40
4.	SDKÚ	7	0:00:36
5.	SNS	7	0:00:35
6.	SF	2	0:00:12
7.	SDE	2	0:00:10
8.	nezávislí	2	0:00:09
9.	KSS	2	0:00:08
10.	SMK	1	0:00:05
11.	SDSS	1	0:00:05
12.	KDH	1	0:00:04
13.	SDA	1	0:00:03
14.	ANO	0	0:00:00
15.	prezident	0	0:00:00

Najviac priestoru pre priamu prezentáciu svojich názorov a stanovísk v Novinách TV JOJ dostala **vláda**. S výrazným odstupom nasledovali potom ostatné prezentované subjekty. **Z politických strán** dostalo najväčší priestor priamej prezentácie opozičné **ES-HZDS**. Z koalíčných politických strán bol poskytnutý najväčší priestor strane **SDKÚ**, jej čas však nepresiahol rozsah jednej minúty, rovnako ako aj ostatných sledovaných subjektov zaznamenaných v tabuľke č. 2 (okrem vlády). Žiadny priestor na priamu prezentáciu v rámci zaznamenaných politických subjektov nedostali v danom období **ANO a prezident**.

Celkovo možno v súvislosti s priamou prezentáciou sledovaných subjektov konštatovať, že okrem vlády bol tento priestor pomerne málo rozsiahly. Vyplýva to predovšetkým zo spôsobu informovania v Novinách JOJ, príspevky vzťahujúce sa k politickej scéne boli v prevažnej miere vysielané v rámci bloku domácich aktualít formou krátkych správ.

2. Priestor a spôsob prezentácie jednotlivých politikov (pozri Príloha č.3 – graf č.4, graf č.5, graf č.6)

Nasledujúca tabuľka uvádza poradie zastúpenia prvých 10 politikov v Novinách TV JOJ a spôsob ich prezentácie z hľadiska počtu referencií.

tab.č.3

Poradie	Osoba	Priestor Čas	Spôsob prezentácie		
			pozitívny	neutrálne	negatívny
1.	V.Mečiar	0:04:54	0	23	7
2.	P.Rusko	0:02:34	0	24	4
3.	V.Palko	0:02:13	0	28	1
4.	M.Dzurinda	0:01:35	1	19	2
5.	R.Zajac	0:01:32	1	17	1
6.	P.Csáky	0:01:13	0	15	0
7.	I.Mikloš	0:01:09	0	12	0
8.	J.Slota	0:01:09	0	5	2
9.	I.Gašparovič	0:01:04	1	9	2
10.	Ľ.Petrák	0:00:54	0	7	0

Tabuľka prvých desiatich najviac prezentovaných politikov odzrkadľuje skutočnosť, že zo sledovaných politických subjektov bola v monitorovanom období najviac prezentovaná vláda. V tabuľke majú zastúpenie predovšetkým členovia vlády. Z nich najviac priestoru mal minister hospodárstva **P.Rusko**. Celkovo však najväčší priestor dostal predseda ĽS-HZDS **V.Mečiar**, čo súviselo s už vyššie spomínanými príspevkami, ktorých téma bola viazaná priamo k osobe V.Mečiara - hospitalizácia V.Mečiara, útok V.Mečiara na novinárku Nového času, či účasť V.Mečiara na mítingu ĽS HZDS v Bratislave. Okrem spomínaných politikov sa do prvej desiatky dostal aj prezident a predseda mimoparlamentnej SĽ – Ľ.Petrák.

U všetkých v tabuľke zastúpených politikov prevažovali neutrálne informácie, pozitívne informácie boli zaznamenané pri prezentácii prezidenta a premiéra a viazali sa k téme hodnotenia ich činnosti (100 dní prezidenta vo funkcii, vysvedčenie pre vládu). **Najnegatívnejšie** (s najvyšším počtom negatívnych zmienok) **bol prezentovaný V.Mečiar**, čo súviselo s negatívnym kontextom už vyššie spomínaných tém, v rámci ktorých bol predseda ĽS-HZDS prezentovaný. Druhým najnegatívnejšie prezentovaným politikom bol P.Rusko, kritizovaný bol v súvislosti s kauzou pozemkov pre KIA a privatizáciou SE. S menším rozdielom v počte negatívnych informácií potom nasledovali M.Dzurinda, J.Slota, I.Gašparovič, R.Zajac a V.Palko. Iba neutrálne boli prezentovaní P.Csáky, I.Mikloš a Ľ.Petrák.

tab.č.4

Priama prezentácia politických osobností		
poradie	osoba	čas
1.	P.Rusko	0:00:49
2.	J.Slota	0:00:35

3.	V.Mečiar	0:00:32
4.	V.Palko	0:00:31
5.	M.Beňová	0:00:25
6.	D.Lipšic	0:00:24
7.	M.Dzurinda	0:00:21
8.	Z.Simon	0:00:19
9.	M.Novotný	0:00:17
10.	P.Csáky	0:00:16

Tabuľka **priamej prezentácie** prvých desiatich politikov pomenila poradie v porovnaní s tabuľkou ich celkovej prezentácie. Najviac priestoru na priamu reč dostal minister hospodárstva P.Rusko, najmenej, resp. žiadny priestor nemal v danom období prezident I.Gašparovič, takže jeho prezentácia mala len nepriamu, t.j. sprostredkovanú formu a do tabuľky sa ani nedostal. Zaujímavosťou tabuľky je tiež fakt, že v porovnaní s priestorom celkovej prezentácie bol priestor priamej prezentácie všetkých desiatich politikov pod jednu minútu. Aj táto skutočnosť zrejme súvisí s už vyššie spomínaným spôsobom informovania v Novinách JOJ, kde mnohé príspevky vzťahujúce sa k politickej scéne boli v prevažnej miere vysielané formou krátkych správ v rámci bloku domácich aktualít.

3. Nekorektné správy alebo profesionalita spravodajstva ako jeho kvalitatívny znak

V monitorovanom období sme v Novinách JOJ zaznamenali niekoľko príspevkov, ktoré nezodpovedali vyššie vymedzeným kritériám profesionálnej žurnalistickej práce a niektoré z nich by mohli byť považované za porušenie § 16 písm.b) zákona č.308/2000 o vysielaní a retransmisii.

Noviny 24.9.2004

V poradí tretiu správu spravodajského programu uviedla moderátorka v štúdiu slovami: „Poslanec V.Mečiar namiesto toho, aby včera sedel v parlamente, spieval. Zatiaľ čo sa jeho kolegovia poslanci potili v poslaneckých laviciach, on si v jednom z bratislavských hotelov spolu s dôchodcami veselo mítingoval.“ Príspevok pokračoval obrazovou reportážou, kde sa zábery z aktuálneho mítingu striedali s archívnymi zábermi.

Popis reportáže

Redaktorka: „Včerajšie Mečiarovo stretnutie s dôchodcami sa nieslo v duchu zašlej slávy mítingov HZDS. A ako inak, nechýbala hudobná vsuvka kolegu.“

D.Jarjabek, poslanec NR SR, ĽS-HZDS (spieva): „Dobre tomu čo má ženu...“

Redaktorka: „Najkontroverznejší politik krajiny za posledných 15 rokov sa však pokúšal spievať aj sám. V časoch, keď bol úspešný, ale aj vtedy keď prišli zdrvujúce prehry.“

Nasledovali archívne zábery spievajúceho (v jednom prípade pískajúceho si) V.Mečiara v titulkoch uvedené ako:

Mečiarov návrat – 27.5.1997 – úvodné minúty rokovania vlády (v zábere V.Mečiar spieva spolu s členmi vlády: „za nimi zaplače nejedno dievčatko“)

Mečiarov návrat – 1.10.1998 – krátko po prehre v parlamentných voľbách (v zábere V. Mečiar spieva: „S pánom Bohom...“)

Mečiarov návrat – 18.4.2004 – ráno po prehre v prezidentských voľbách 2004 – (v zábere ponáhľajúci sa a pískajúci si V. Mečiar).

Redaktorka: „Vladimír Mečiar sa ale zrejme pokúša o návrat do verejného života. Najjasnejšie o tom svedčí pieseň z jeho repertoáru, dobre počúvajte text.

V.Mečiar (spieva): „Prišiel som k vám, je nás stále viac, bude stále viac.“

Redaktorka: „*Melodickým spôsobom teda Mečiar jasne naznačil, že časy preplnených Pasienkov by si celkom rád opäť oprášil. Jana Dibáková, televízia JOJ.*“

Celý príspevok, ktorého rozsah predstavoval cca 1 min. 38 s., vyjadroval spôsobom svojho spracovania - ironickým tónom, použitím výrazových prostriedkov moderátorky i redaktorky – postoj spracovateľov k osobe V.Mečiara. Príspevok možno vyznieva vtipne, nie však nestranne.

Noviny 26.9.2004

Príspevok informoval o tom, že najneskôr do konca roka sa k strane Smer pridá SDE a o niečo neskôr možno aj SDA a SDSS. Priestor na priamu prezentáciu okrem SDE dostali aj predsedovia SDA a SDSS. Ich slovným vstupom predchádzala tabuľka preferencií spomínaných ľavicových subjektov a vyjadrenie politológa G.Mesežnikova, podľa ktorého: „*Zisky strany Smer z hľadiska volebnej podpory nebudú veľmi výrazné.*“ Hneď po tom príspevok pokračoval nasledovnými slovnými vstupmi:

M.Ftáčnik, predseda SDA: „*Sociálnodemokratická alternatíva je mladá strana...*“

J.Volf, predseda SDSS: „*Strana ako naša, ktorá nemá vplyv, ale má storočnú históriu...*“

Redaktor: „*tá však zatiaľ nikomu nepomohla vyhrať voľby. Aj napriek tomu sú tzv. ľavicoví trpaslíci presvedčení o vzájomnej výhodnosti spolupráce s najsilnejšou opozičnou stranou. Dokonca sú presvedčení, že práve malé strany môžu dodať ľavicovej štvorkoalicii tú správnu silu politickej šelmy.*“

Ľ.Petrák, predseda SDE: „*Náš potenciál je veľmi veľký na komunálnej úrovni, kde máme stále viac ako tristo primátorov a starostov.*“

Obidva slovné vstupy (M.Ftáčnika aj J.Volfa) boli minimálne a ničnehovoriace a z tohto pohľadu aj zbytočné. Obidvaja oslovení predsedovia dostali možnosť vyjadriť sa priamo, ich vyjadrenia však boli „odstrihnuté“ uprostred vety. Za nekorektné však považujeme predovšetkým spracovanie slovného vstupu J.Volfa, ktorý vlastne redaktor doplnil resp. „dotvoril“ svojím komentárom (viď vyššie podčiarknutá veta). Okrem toho sme v príspevku zaznamenali aj dve nepresnosti: pri tabuľke preferencií nebol uvedený zdroj a pri uvedení politológa G.Mesežnikova bolo uvedené: *politológ*

Noviny 30.9.2004

Príspevok informoval o napadnutí novinárky Nového času V.Mečiarom, ktorý bol hospitalizovaný v nemocnici. Prepis (verbálnej časti) príspevku:

Moderátor v štúdiu: „*Pacientovi Vladimírovi Mečiarovi dnes opäť praskli nervy. Už včera sme vám ako jediní hovorili o tom, že šéf HZDS sa lieči v Košiciach, podľa našich informácií má dýchacie ťažkosti. Tie mu však nezabránili, aby zaútočil na fotografku Nového času.*“

Redaktor: „*Celý incident, ktorý spôsobil V.Mečiar sa odohral za múrmi tejto nemocnice. Fotografka sa snažila nafotiť pár exkluzívnych záberov pacienta Mečiara. Ten akurát prechádzal požiarnym schodišťom bez prístupu verejnosti v sprievode riaditeľa nemocnice a staničnej sestry. Cvakanie aparátu ho zjavne rozrušilo.*“

I.Komendová, napadnutá fotografka Nového času: „*Sa na mňa vrhol, s tým, že mi rozbije fotoaparát, ak mu neodovzdám film.*“

Redaktor: „*To fotografka odmietla, Mečiar jej na to polámal blesk a ďalej sa slovne vyhrážal, že jej rozbije celý fotoaparát, ak film nedostane.*“

I.Komendová: „*Chytil objektiv a silou sa ho snažil vylomiť z tela fotoaparátu.*“

Redaktor: „*Po ďalších vyhrážkach už film Mečiar dostal, ukludnil sa a šiel si ľahnúť na svoju izbu. Neprijemnú udalosť vedenie nemocnice odmietlo komentovať. Mečiar na novinárov neprimerane reagoval už viackrát. Toto je záznam útoku na redaktora televízie Prima. Ale*

určite najznámejší je jeho incident s Ľubošom Cholujom, redaktorom našej televízie, ktorý sa ho pred voľbami 2002 chcel opýtať, kde zobral milióny na stavbu svojej elektry. “

V rámci záberov z tohto incidentu zo septembra 2002 nasledoval slovný vstup V.Mečiara: „Počúvaj, ešte raz sa ma to opýtaš, takú ti jebnem, že sa nespamätáš!“

Pokračoval redaktor: „Dnešný Mečiarov útok sa fotografka rozhodla oznámiť na polícii. Podľa našich informácií Vladimíra Mečiara dnes z tejto nemocnice neprepustia. Z Košíc Igor Doval, televízia JOJ.“

Príspevok vo vyjadreniach moderátora i redaktora obsahoval výrazy, ktoré mali hodnotiaci charakter a ktoré tak vyjadrovali postoj k udalosti - *Pacientovi Vladimírovi Mečiarovi dnes opäť praskli nervy. Tie (pozn. rozumej dýchacie ťažkosti) mu však nezabránili, aby zaútočil..., Cvakanie aparátu ho zjavne rozrušilo.* Okrem toho, v príspevku dostala priestor na vyjadrenie iba jedna z dotknutých strán – napadnutá fotografka, názor V.Mečiara v príspevku neodznal, neodznala ani informácia, či sa o to redaktor pokúsil, prípadne, keďže V.Mečiar bol v príspevku označený ako šéf HZDS, mohlo odznieť aspoň vyjadrenie zástupcu ĽS-HZDS (pozn. urobili tak monitorované televízie, ktoré o incidente taktiež informovali).

Z vyššie uvedených dôvodov príspevku, podľa nášho názoru, chýbala nestrannosť a vyváženosť.

Noviny 30.9.2004

Príspevok informoval o prijatí zákona o konflikte záujmov.

Moderátor v štúdiu uviedol správu slovami: „*Odzajtra platí zákon, o ktorom mnohí hovoria ako o zdrape papiera. Pôvodne mal zabrániť konfliktu záujmov verejných činiteľov, lenže parlament ho radšej prijal v podobe, ktorá nikoho z politikov vážne neobmedzí. Dokonca aj keby poslancovi dokázali nejaký konflikt, je na jeho odchod z parlamentu treba súhlas minimálne deväťdesiatich kolegov.*“

Nasledovala obrazová reportáž, v rámci ktorej sa k zákonu vyjadrovali poslanec I.Federič a za Transparency International E.S.Beblavá. V závere príspevku redaktorka informovala ešte o jednej zmene, ktorú zákon prinesie: „*Najviac ale nový zákon potešil túto dvanástku poslancov (v obraze zoznam dvanástich poslancov), ktorí sú súčasne aj starostami či primátormi. Druhý plat totiž môžu poberať v plnej výške, a nie iba do výšky minimálnej mzdy. Zatiaľ sa ale zdá, že medzi nimi sú iba samaritáni.*“ Nasledovala otázka redaktorky osloveným poslancom: „*Nenecháte si ani korunu?*“ Odpovedal Mikuláš Juščik, poslanec za KSS, starosta obce Habura: „*Ani korunu, vzdal som sa v prospech obce celého svojho platu.*“ V.Horák, poslanec za SDKÚ, primátor Holiča: „*Budem ho používať na sonzorovanie aktivít v zdravotníctve, v sociálnej sfére, v športe...*“

Redaktorka: „*Jana Dibáková Televízia JOJ.*“

Príspevku tým, že obsahoval nepodložené, komentatívne, ironické tvrdenia zo strany moderátora, či redaktorky (viď v prepise podčiarknuté výrazy), chýbala nestrannosť.

SÚHRN

Za sledované obdobie sme v spravodajstve TV JOJ odmonitorovali 271 príspevkov, z ktorých 69 bolo relevantných, t.j. bola v nich zaznamenaná prítomnosť sledovaných subjektov. V monitorovanom období bolo v Novinách TV JOJ prezentovaných 15 sledovaných subjektov – vláda, prezident, 12 politických strán a nezávislí poslanci.

Z hl'adiska priestoru možno skonštatovať:

- **najprezentovanejším subjektom** bola **vláda**, jej zástupcovia dostali **aj najväčší priestor na priamu reč**

- **najprezentovanejšou politickou stranou** bolo **ĽS-HZDS** a jej zástupcovia dostali z politických strán aj **najväčší priestor na priamu reč**
- plocha prezentácie **prezidenta** predstavovala až 11. pozíciu v rámci všetkých prezentovaných subjektov

Z hľadiska **spôsobu prezentácie** možno skonštatovať:

- u väčšiny sledovaných subjektov **prevládali neutrálne informácie**
- **pozitívne zmienky boli zaznamenané** iba pri prezentácii **vlády a prezidenta**
- spôsob prezentácie **väčšiny subjektov bol neutrálno-negatívny**
- **iba neutrálne** boli prezentované len mimoparlamentné subjekty - SDA a SDL
- **najviac negatívnych** informácií spomedzi všetkých sledovaných subjektov bolo zaznamenaných **pri prezentácii vlády, z politických strán to bola ĽS-HZDS**
- **prezident** bol prezentovaný **pozitívne i negatívne**

Z politických osobností mal najväčší priestor na prezentáciu **V.Mečiar**. Druhú pozíciu obsadil predseda ANO P.Rusko, na tretej pozícii sa umiestnil V.Palko. Z hľadiska priamej prezentácie obsadil prvú priečku predseda ANO P.Rusko.

Najnegatívnejšie prezentovanou politickou osobnosťou bol predseda ĽS – HZDS V. Mečiar, jednu pozitívnu zmienku sme zaznamenali pri M.Dzurindovi, R. Zajacovi a I.Gašparovičovi.

Z hľadiska **výskytu nekorektných správ** bolo zaznamenaných niekoľko príspevkov, ktoré nezodpovedali niektorým kritériám profesionálnej žurnalistickej práce. Niektoré z týchto príspevkov by mohli byť považované za porušenie § 16 písm.b) zákona č.308/2000 o vysielaní a retransmisii.

IV. Výsledky monitoringu Novín TA 3

Noviny TA 3			
Počet monitorovaných vydaní	Odmonitorované hodiny	Počet monitorovaných príspevkov	Počet relevantných príspevkov
31	Cca 10 hod. 20 min.	184	117

V sledovanom období (15.9.2004 - 15.10.2004) bolo odmonitorovaných 31 vydaní **Novín TA 3** v čase od 18:30-19:00 hod. na časovej ploche cca 10 hod. 20 min.

Na tejto časovej ploche bolo **celkovo odvysielaných 184 príspevkov** z domáceho spravodajstva. Z príspevkov domáceho spravodajstva **117 spadalo do vymedzeného redukovaného súboru**, ktorý bol predmetom analýzy. Znamená to, že v 117 príspevkoch boli prezentované nami sledované politické subjekty – prezident, vláda a politické strany. Počet príspevkov vymedzeného redukovaného súboru predstavoval cca 63,6% z počtu domácich príspevkov.

V rámci relevantných príspevkov, t.j. príspevkov, v ktorých bola zaznamenaná prítomnosť sledovaných subjektov, bolo v Novinách TA 3 okrem **prezidenta, vlády a nezávislých poslancov** prezentovaných **12** politických strán.

Z hľadiska tematického kontextu zobrazovaných politických subjektov patrili k najfrekventovanejším príspevky prezentujúce aktuálne a vnútropolitické udalosti a témy:

- návrh a schvaľovanie reformy v zdravotníctve
- rokovania koalície a vlády ohľadom prerokovania návrhu štátneho rozpočtu na rok 2005
- stanovisko SR k otázke začlenenia Turecka ku krajinám EÚ
- problémy s výstavbou automobilového závodu Kia motors
- zasadania republikových rád jednotlivých politických subjektov
- proces privatizácie Slovenských elektrární
- účasť prezidenta SR I. Gašparoviča na Valnom zhromaždení OSN
- voľba podpredsedu NR SR
- útoky bojovými plynmi na petržalskú poštu

Vyššie uvedené udalosti sa odrazili na ploche prezentácie vymedzených subjektov.

1. Priestor a spôsob prezentácie sledovaných politických subjektov

(pozri Príloha č.4 – graf č.1, graf č.2, graf č.3a a 3b)

tab.č.1

Poradie	Subjekt	Priestor %	Priestor čas	Spôsob prezentácie		
				pozitívny	neutrálny	negatívny
1.	vláda	40	0:47:48	2	139	13
2.	prezident	9	0:11:51	1	20	2
3.	ĽS-HZDS	9	0:10:56	1	47	5
4.	KDH	9	0:10:09	0	47	2
5.	Smer	9	0:10:01	0	49	6

6.	ANO	7	0:08:05	0	47	1
7.	SDKÚ	5	0:05:17	0	41	0
8.	SMK	4	0:04:40	0	37	0
9.	SNS	3	0:02:57	0	7	1
10.	nezavislí	2	0:01:50	0	16	1
11.	SF	1	0:01:33	0	13	2
12.	SDE	1	0:01:14	0	5	0
13.	KSS	1	0:00:41	0	13	0
14.	EÚ	0	0:00:30	0	2	1
15.	HZD	0	0:00:11	0	2	0

Prezentáciu politických subjektov v uvedenej tabuľke kopíruje graf č. 1 **Priestor prezentácie prezidenta, vlády a politických subjektov v Novinách TA 3** v Prílohe č.4.

Prezentácia mimoparlamentných strán HZD a EÚ bola zanedbateľná a štatisticky nesignifikantná, preto v uvedených grafoch nefiguruje.

Najväčšiu plochu z celkového priestoru sledovaných politických subjektov mala **vláda – 40%**. Jej predstavitelia sa vyjadrovali k aktuálnym problémom súčasnej politickej scény a k problémom spadajúcim do kompetencie jednotlivých rezortov (ministerstiev).

Najfrekvencovanejšie informácie o činnosti vlády sa viazali na pripravovanú zdravotnícku reformu a jej priechodnosť v NR SR. Ďalšou frekvencovanou témou bol návrh štátneho rozpočtu na rok 2005. Členovia vlády sa vyjadrovali i k návrhu začatia vstupných rokovaní s Tureckom a členstva Turecka v EÚ, ktoré prejavilo záujem o začlenenie do tohto spoločenstva. V závere sledovaného obdobia sa do popredia dostala téma výstavby automobilky KIA, v súvislosti s ohrozením termínu začatia prác kvôli problémom spojeným s neodkúpenými a nevyvlastnenými pozemkami na území, na ktorom má byť automobilka postavená. Početnými boli reakcie ministerstva hospodárstva k tejto téme, najmä priame vyjadrenia ministra hospodárstva P.Ruska. Frekvencovanou bola i téma privatizácie Slovenských elektrární. Vysielateľ veľmi často sprostredkoval informácie z tlačových konferencií ministra vnútra, mapujúce prípady korupcie v súdnictve, v štátnej správe, prípady vyšetrovania závažných trestných činov a hospodárskej kriminality. Početnejšie boli i informácie z dielne ministerstva školstva, súvisiace najmä s plánovaným zvyšovaním plátov učiteľov a novom spôsobe vykonávania maturitných skúšok.

Charakter informácií vzťahujúcich sa k vláde bol v sledovanom období prevažne **neutrálny, s 13 negatívnymi a dvoma pozitívnymi zmienkami**. Vláda patrila k najviac **negatívne** prezentovaným subjektom. Vládne kroky sa ocitli v palbe kritiky najmä v súvislosti s predkladanou zdravotníckou a sociálnou reformou. Voči krokom vlády protestovali napr. invalidní baníci v súvislosti s predkladaním nového Zákona o sociálnom poistení. Kritické hlasy adresovali vláde i zástupcovia KOZ kvôli zrušeniu tripartity a navrhovanej zdravotníckej reforme. Navrhovanú zdravotnícku reformu kriticky hodnotili i zástupcovia opozície, najmä strana Smer a ĽS-HZDS. Privatizácia elektrární bola tiež terčom kritiky vlády od predstaviteľov opozičných politických strán. Vláde bola vyčítaná i nekonšepnosť v otázkach čerpania predstupových fondov Phare, v neposlednom rade vládu kritizovali opoziční poslanci v súvislosti so získavaním hlasov nezávislých poslancov pri zabezpečovaní získavania väčšiny poslaneckých hlasov v NR SR.

Pri hodnotení vlády sa objavili i dve **pozitívne** zmienky, reakcia verejnej mienky na činnosť ministerstva spravodlivosti a jej predstaviťa D.Lipšica a ocenenie I.Mikloša britským ekonomickým časopisom Euromoney za pozitívne ekonomické reformy uskutočnené počas nástupu súčasnej vládnej koalície.

Prezident bol na obrazovke TA 3 prezentovaný na ploche **9%**. Vysielateľ podrobne mapoval jeho cestu do USA, kde sa zúčastnil zasadnutia VZ OSN. Ďalšie informácie o prezidentovi boli spojené s jeho názormi na zdravotnícku reformu. Prezident sa vyjadroval

i k problematike režimu na česko-slovenských hraniciach, vysielateľ informoval o jeho účasti na oslavách 60.výročia Karpatsko-duklianskej operácie. Keďže počas monitoringu dovŕšil prezident symbolických 100 dní jeho pôsobenia vo funkcii hlavy štátu, vysielateľ priniesol názory politického spektra na jeho činnosť. Charakter informácií viažucich sa k hlave štátu bol prevažne **neutrálny**. K prezidentovi sa viazala jedna **negatívna** zmienka a jedna **pozitívna**. Negatívne hodnotenie si vyslúžil od časti koalície, ktorá pri príležitosti 100 dní jeho pôsobenia vo funkcii naznačila, že nie je nadstraníckym prezidentom a že má nadštandardné vzťahy so stranou Smer. Pozitívne hodnotenie si naopak vyslúžil od strany Smer.

V sledovanom období bolo v Novinách TA 3 prezentovaných popri prezidentovi, vláde a nezávislých poslancoch **12** politických subjektov (pozn.: V grafe č.1 Prílohy č.4 nie sú uvedené strany LÚ a HZD z dôvodu ich nízkeho časového zastúpenia, ktoré vykazuje hodnoty nižšie ako 1%). Z nich najpočetnejšie zastúpenie mali tri strany - opozičné **ĽS-HZDS a Smer** a koalíčné **KDH** ktoré boli prezentované na ploche **9%**.

ĽS-HZDS dostala priestor najmä v reakciách na reformné kroky vlády, jej predstavitelia reagovali na návrh štátneho rozpočtu, privatizáciu elektrární. Ďalšou témou, v ktorej strana figurovala, boli otázky týkajúce sa povolebnej spolupráce SDKÚ a ĽS-HZDS. Medializovanou sa stala i téma „útoku“ V.Mečiara na fotografku Nového času počas jeho hospitalizácie v košickej nemocnici a pokračujúce súdne pojednávania s bývalým šéfom SIS I.Lexom. K ĽS-HZDS bol spomedzi jednotlivých politických strán naviazaný druhý najvyšší počet **negatívnych** referencií – **5**. (Vyšší počet dosiahla len strana Smer – 6). ĽS-HZDS bola jednak nepriamo kritizovaná cez osobu V.Mečiara, v súvislosti s jeho vyjadrením o spolpatnení svojej účasti v publicistických reláciách súkromných médií a v súvislosti s jeho údajným útokom na reportérku Nového Času, jednak prostredníctvom osoby bývalého riaditeľa SIS, v súvislosti s jeho obžalovaním v kauze zneužívania právomocí verejného činiteľa. Ďalej bolo hnutie negatívne hodnotené v súvislosti s obvinením bývalého funkcionára FNM zo sprenevery a zneužitia právomocí verejného činiteľa. Pri hodnotení tohto politického subjektu sa objavila i jedna **pozitívna** zmienka. Predseda vlády M.Dzurinda ocenil najmä súčasnú prointegračnú zahraničnú politiku ĽS–HZDS.

KDH prezentovalo svoje názory najmä v súvislosti s predkladanými návrhmi zákonov z dielne vládnej koalície, ako i prostredníctvom osoby J.Figeľa, eurokomisára zastupujúceho SR v EP. Charakter informácií vzťahujúcich sa k politickej strane KDH bol v sledovanom období **neutrálny a negatívny**. K strane boli naviazané **dve negatívne** zmienky. Obidve negatívne zmienky boli spojené s osobou P.Bielika, starostu bratislavskej samosprávnej časti Rača, ktorého do funkcie nominovalo KDH a ktorý v súčasnosti čelí obvineniu z korupcie.

Smer vyjadroval kritické pripomienky voči návrhom vlády a koalície týkajúce sa zdravotníckej a sociálnej reformy a privatizácie Slovenských elektrární. Strana Smer bola prezentovaná i v súvislosti s vnútrostraníckym problémom, ktorým bolo hlasovanie jej člena v NR SR, ktorým podporil vládny návrh zdravotníckej reformy, ktorú vedenie Smeru dôsledne odmietalo a kritizovalo. Na stranu Smer bolo naviazaných **najviac negatívnych** zmienok zo všetkých politických strán – **6**. Poslanec za stranu ANO J.Malchárek v súvislosti so svojím nezvolením na post podpredsedu NR SR obvinil stranu Smer a jej predsedu R.Fica z nedodržiavania politických dohôd. Ďalšie negatívne zmienky boli spojené s hlasovaním poslanca tejto strany B.Hanzela o podpore vládnych reforiem v zdravotníctve, ktoré bolo v rozpore s odporúčaním vedenia strany. Celkový spôsob prezentácie strany Smer bol **neutrálno-negatívny**.

Na štvrtej pozícii spomedzi politických strán a celkovo na šiestej spomedzi sledovaných subjektov bola prezentovaná strana **ANO – 7%**.

Strana **ANO** bola prezentovaná najmä v súvislosti s neúspešnou kandidatúrou jej poslanca J.Malchárka na post podpredsedu NR SR. Ďalší predstavitelia tejto strany dostali priestor, podobne ako zástupcovia ostatných parlamentných strán, na vyjadrenie a komentovanie predkladaných návrhov zákonov, v reakciách a komentároch na aktuálne vnútropolitické i zahraničnopolitické dianie. Vysielateľ pravidelne informoval i o záveroch zo zasadnutí republikovej rady strany. Spôsob prezentácie bol **neutrálno-negatívny**. O strane bola zaznamenaná jedna **negatívna** zmienka, keď R.Fico reagoval na, podľa jeho slov, klamlivé informácie predstaviteľov strany ANO, tlmočené poslancom J.Malchárkom, ktorý obvinil stranu Smer z nedodržiavania politických dohôd.

S nepatrným odstupom za stranou Smer sa umiestnila na siedmej pozícii **SDKÚ** počtom **5%** a na ôsmej pozícii **SMK** s počtom **4%**. Zástupcovia oboch týchto strán dostali priestor najmä na vyjadrenie a komentovanie predkladaných návrhov zákonov, v reakciách a komentároch na aktuálne vnútropolitické i zahraničnopolitické dianie a pri informovaní o záveroch zasadnutí republikových rád týchto strán. Zástupcovia SDKÚ sa vyjadrovali taktiež i k údajnej možnosti povolebnej spolupráce s politickou stranou ĽS-HZDS. Spôsob prezentácie oboch spomínaných strán bol **neutrálny**.

Z mimoparlamentných strán získala najvyššie zastúpenie **SNS**, ktorá sa so ziskom **3%** umiestnila na siedmej pozícii spomedzi politických strán (celkovo na 9.pozícii), pred nezávislými poslancami – **2%**. Získala väčší priestor ako napríklad parlamentná **KSS**, ktorá spoločne so **Slobodným fórom** a **SDĽ** bola prezentovaná na ploche **1%**. Negatívne hodnotenie spomedzi týchto strán sa viazalo k strane **SF** – **dve negatívne** zmienky, **jedna negatívna** zmienka sa viazala k **SNS** a **nezávislým poslancom**. V prípade SF išlo o negatívne hodnotenie poslancov tejto strany od samotného vedenia, ktoré kritizovalo postup svojich poslancov, hlasujúcich za schválenie zdravotníckych zákonov. SNS bola negatívne prezentovaná poslancom B.Bugárom ako nacionalistická strana. Voči nezávislému poslancovi I.Pinkavovi bolo zasa vznesené obvinenie, že sa ako bývalý funkcionár FNM dopustil sprenevery a zneužívania právomocí verejného činiteľa.

ĽÚ a **HZD**, ako mimoparlamentné strany, boli prezentované len dvoma zmienkami. Vysielateľ priniesol informáciu z republikového kongresu ĽÚ, HZD bolo oslovené v súvislosti so zdravotnou reformou a stanoviskom I.Gašparoviča k nej, ako bývalého člena tejto strany.

tab.č.2

	Subjekt	Priestor (priama reč)	
		%	Čas
1.	vláda	54	0:37:31
2.	KDH	10	0:06:44
3.	Smer	8	0:05:40
4.	ANO	6	0:03:49
5.	ĽS-HZDS	6	0:03:48
6.	SDKÚ	4	0:02:54
7.	SNS	3	0:02:11
8.	SMK	3	0:02:08
9.	prezident	2	0:01:39
10.	nezávislí	2	0:01:03
11.	SDĽ	1	0:00:43
12.	SF	1	0:00:22
13.	KSS	0	0:00:18
14.	HZD	0	0:00:10

Najviac priestoru pre **priamu prezentáciu** svojich názorov a stanovísk v Novinách TA 3 dostala **vláda SR**. Z politických subjektov sa na druhej pozícii umiestnilo **KDH**. Najväčší priestor priamej prezentácie z opozičných politických strán bol poskytnutý strane **Smer**, ktorá sa umiestnila na tretej pozícii s časom prezentácie 5 min. 40 sek. Na štvrtej a piatej priečke sa s takmer identickým časom umiestnila strana **ANO a ĽS-HZDS**. Šiesta pozícia patrí **SDKÚ**, ktorá bola prezentovaná na ploche 2 min. 54 sek. Na siedmej a ôsmej pozícii sa nachádza **SNS a SMK** s takmer zhodným časovým údajom prezentácie. Viac ako jednu minútu priamej prezentácie poskytol vysielateľ **prezidentovi a nezávislým poslancom**. **ĽÚ** nebola prezentovaná v priamom vstupe.

2. Priestor a spôsob prezentácie jednotlivých politikov

(pozri Príloha č.4 – graf č.4, graf č.5, graf č.6)

Nasledujúca tabuľka uvádza poradie zastúpenia prvých 10 politikov v Novinách TA3 a spôsob ich prezentácie z hľadiska počtu referencií.

tab.č.3

Poradie	Osoba	Priestor Čas	Spôsob prezentácie		
			pozitívny	neutrálny	negatívny
1.	B.Bugár	0:12:04	0	10	0
2.	I.Gašparovič	0:10:41	1	17	2
3.	V.Palko	0:07:48	0	23	0
4.	J.Figel'	0:06:48	0	10	0
5.	P.Rusko	0:05:26	0	21	0
6.	R.Fico	0:04:39	0	16	2
7.	M.Dzurinda	0:04:03	0	16	1
8.	R.Zajac	0:03:47	0	12	1
9.	V.Mečiar	0:03:42	0	11	2
10.	P.Hrušovský	0:03:27	0	19	0

Priestor prezentácie jednotlivých politikov na obrazovke TA 3 sa podstatne líši od spôsobu prezentácie iných, tzv. plnoformátových televíznych staníc. Jej odlišnosť je najmä v tom, že TA 3 ako spravodajsko-publicistický vysielateľ prezentuje zástupcov politických strán takpovediac **počas celého vysielania**. Nami sledovaný časový úsek 30 min. je preto z tohto pohľadu značne **neúplný**. Navyše, monotematická televízia nie je viazaná, tak ako iné televízne stanice, obmedzenou dĺžkou spravodajstva, obvykle prezentovanou na ploche cca 20 min. TA 3 poskytuje v prípade potreby, napríklad pri živých prenosoch z tlačových konferencií vlády či jednotlivých politických subjektov, širší časový priestor jednotlivým stranám či politikom. Preto je možná komparácia s ostatnými televíznymi stanicami **neúplná, nepostihuje reálny obraz zastúpenia politického spektra vo vysielaní**. V nami sledovanom období sa vyskytli takéto prípady napr. počas priameho prenosu z tlačovej konferencie vlády. Takto podstatne vzrástol časový priestor poskytnutý B.Bugárovi, ktorý bol poverený tlmočiť stanovisko Koaličnej rady (cca 10 min. čistého času). Podobne pomerne veľký časový priestor bol venovaný eurkomisárovi J.Figel'ovi, ktorý vypovedal pred poslancami EP a zaujímal stanovisko k začleneniu Turecka do EÚ, či I.Gašparovičovi v súvislosti s jeho návštevou New Yorku, kde sa zúčastnil VZ OSN.

Vzhľadom k vyššie uvedenému sa najprezentovanejšími politikmi v Novinách TA 3 stali predseda SMK **B.Bugár**, prezident **I.Gašparovič** a minister vnútra **V.Palko**. Ten bol prezentovaný najmä v súvislosti s častými informáciami vysielateľa z tlačových konferencií ministerstva vnútra, mapujúcich prípady korupcie v súdnictve, štátnej správe, prípady vyšetrovania závažných trestných činov a hospodárskej kriminality. Ďalší v poradí prvej desiatky politikov sa umiestnili - **J.Figel'**, **P.Rusko**, **R.Fico**, **M.Dzurinda**, **R.Zajac**, **V.Mečiar** a **P.Hrušovský**.

Frekvenciu prezentácie jednotlivých politických osobností ovplyvnila i skutočnosť, že väčšina z nich zastávala či zastáva i významné posty v štátnej správe, t.j. osoby vystupovali nielen ako predstavitelia svojich materských politických strán, ale najmä ako reprezentanti vlády, jednotlivých rezortov či ministerstiev, parlamentu (napr. B.Bugár bol poverený vládnymi stranami ako hovorca koalície, P.Rusko vystupoval vo funkcii ministra hospodárstva, V.Palko - minister vnútra, M.Dzurinda - predseda vlády, R.Zajac - minister zdravotníctva, P.Hrušovský - predseda parlamentu).

Prvý opozičný politik **R.Fico** sa umiestnil v poradí na 6. priečke, V.Mečiar ako zástupca druhého najsilnejšieho opozičného politického subjektu na 9. priečke.

Za zmienku stojí skutočnosť, že jednotlivé politické strany boli prezentované predovšetkým prostredníctvom svojich lídrov, poprípade zástupcami užšieho stranického vedenia.

U všetkých politikov zastúpených v tabuľke prvej desiatky prevažovali *neutrálne* zmienky. **Positívne** bol prezentovaný len prezident **I.Gašparovič**, ktorého v súvislosti s uplynutím 100 dní jeho pôsobenia vo funkcii hlavy štátu kladne hodnotila strana Smer a ĽS-HZDS.

Dve negatívne zmienky boli naviazané na osobu **I.Gašparoviča**, **R.Fica** a **V.Mečiara**. I.Gašparoviča kritizovala koalícia. Vyčítala mu že nie je nadstranícky a že má nadštandardné vzťahy so stranou Smer, ktorá ho podporila pri voľbách. Kritiku na hlavu R.Fica adresovala strana ANO slovami poslanca J.Malchárka, ktorý obvinil lídra strany Smer z nedodržovania politických dohôd a vyčítal mu, že poslanci jeho strany sa nezúčastnili na hlasovaní a nepodporili nomináciu J.Malchárka na post podpredsedu parlamentu. V.Mečiar bol negatívne prezentovaný v súvislosti s jeho vyjadrením o spolpatnení svojej účasti v publicistických reláciách súkromných médií a v súvislosti s jeho údajným útokom na reportérku Nového Času počas hospitalizácie v košickej nemocnici.

Jednu negatívnu zmienku sme zaznamenali u predsedu vlády **M.Dzurindu** a ministra zdravotníctva **R.Zajaca**.

Ostatní politici v tabuľke boli prezentovaní iba neutrálne.

tab.č.4

Priama prezentácia politických osobností		
poradie	osoba	čas
1.	B.Bugár	0:12:04
2.	V.Palko	0:06:59
3.	J.Figel'	0:05:21
4.	P.Rusko	0:03:39
5.	M.Dzurinda	0:02:33
6.	R.Fico	0:02:27
7.	L.Kaník	0:02:11
8.	J.Slota	0:02:11
9.	R.Zajac	0:02:08
10.	I.Mikloš	0:02:02

Najviac priestoru pre **priamu prezentáciu** svojich názorov a stanovísk v Novinách TA 3 mal predseda SMK **B.Bugár**, ktorý však vystupoval nie ako predseda SMK, ale najmä ako hovorca koalície – cca 10 min (2 min. vystupoval ako zástupca SMK). Na druhej a tretej pozícii sa umiestnili **V.Palko a J.Figel'**. Ich prezentácia sa týkala predovšetkým informácií sprostredkovaných z postu nimi zastávanej funkcie (eurokomisár, minister vnútra), nie ako zástupcov či členov svojich materských strán. Z opozičných politikov priestor na priamu prezentáciu dostal **R.Fico** (6.priečka), z mimoparlamentných strán **J.Slota** (8.priečka), ktorý sa však vyjadroval väčšinou ako zástupca miestnej samosprávy – primátor mesta Žilina.

3. Nekorektné správy alebo profesionalita spravodajstva ako jeho kvalitatívny znak

V monitorovanom období sme nezaznamenali nedostatky pri posudzovaní príspevkov podľa vyššie uvedených kritérií profesionálnej žurnalistickej práce, ktoré by mohli byť v rozpore s § 16 písm. b) zákona č.308/2000.

Spravodajstvo TA 3 vo všeobecnosti mapovalo v danom období väčšinu najdôležitejších vnútropolitických udalostí, ktoré sa počas monitoringu na slovenskej politickej scéne odohrali. Rozsah a hĺbka jednotlivých spravodajských príspevkov bola daná závažnosťou tej - ktorej udalosti a v prípade jej aktuálnosti sa jej vysielateľ v živých vstupoch venoval detailnejšie. **Vzhľadom k charakteru monotematickej televízie sa veľmi ťažko posudzovalo kritérium objektívnosti (resp. nestrannosti) v zmysle poskytnutia priestoru zainteresovaným stranám sporu.** Vzhľadom na skutočnosť, že monitoring mapoval 30 minútové vysielanie vysielateľa, ktorý prináša informácie, reakcie a príspevky počas celého dňa nepretržite 17 resp. 15 hodín denne, je veľmi ťažko zaznamenať a určiť, kedy vysielateľ nedal možnosť reakcie dotknutej strany sporu. Stalo sa nám totiž, že v príspevku o voľbe podpredsedu NR SR odvysielaného dňa 22.9.2004 sme zaznamenali výpoveď nominanta na tento post J.Malchárka, ktorý obvinil R.Fica a stranu Smer z nedodržovania politických dohôd. Dotknutá osoba R.Fico, ako i jeho strana Smer nedostali možnosť v cca 30 minútovom spravodajskom bloku reakcie na obvinenia vedenia ANO a J.Malchárka. Ako sa však ukázalo, reakciu R.Fica a strany Smer sme zaregistrovali o deň neskôr. Tým, že vysielateľ svoje vysielanie neustále aktualizuje a k témam sa vracia priebežne, nemôžeme, ako sme sa presvedčili i na tomto prípade, hovoriť hodnoverne o porušovaní tohto kritéria. Monitoring 30 minútového spravodajského bloku nie je častokrát postačujúci (na rozdiel od iných plnoformátových televíznych staníc) k určeniu, či dochádza k nevyváženosti vysielania ohľadom poskytnutia spomínaného priestoru na reakcie dotknutých strán sporu.

SÚHRN

V monitorovanom období bolo v Novinách TA 3 prezentovaných **15** politických subjektov, z toho **12** politických strán.

Za sledované obdobie sme zaznamenali celkovo **117 relevantných správ**. Skutočnosť, že v sledovanom období vysielateľ vysielal širšie živé vstupy napr. z tlačových konferencií politických strán, strán vládnej koalície, resp. mal v štúdiu pozvaného hosťa, ovplyvňuje i celkový počet zaznamenaných správ, ktorý sa tým stáva nižší.

Z hľadiska **priestoru** možno skonštatovať, že v Novinách TA 3 bola:

- najprezentovanejšia vláda a jej predstavitelia dostali aj najväčší priestor pre priamu prezentáciu
- druhým najprezentovanejším subjektom sa stal prezident SR
- najprezentovanejšou politickou stranou sa stala opozičná ĽS-HZDS

- najväčší priestor priamej prezentácie spomedzi politických strán malo KDH
- z mimoparlamentných strán mali v Novinách TA 3 zastúpenie SNS, SDE, EÚ a HZD

Najviac priestoru v Novinách TA 3 z hľadiska priamej prezentácie mala vláda SR. Spomedzi politických strán ktoré prekročili hranicu 3 minút priamej prezentácie to bolo KDH, Smer, ANO a ĽS-HZDS.

Z hľadiska **spôsobu prezentácie** sledovaných subjektov možno konštatovať, že prevládali neutrálne informácie.

- dve pozitívne zmienky sa týkali vlády SR, jedna prezidenta SR a ĽS-HZDS
- žiadne pozitívne, iba negatívne informácie odzneli pri prezentácii 7 sledovaných subjektov
- najnegatívnejšie bola prezentovaná vláda, z politických strán najviac negatívnych zmienok sme zaznamenali u strany Smer
- iba neutrálne bolo prezentované SDKÚ, SMK, KSS, SDE a HZD

Z politických osobností mal najväčší priestor na prezentáciu **B.Bugár**. Na druhej pozícii sa umiestnil prezident SR I.Gašparovič, na tretej pozícii V.Palko. Z hľadiska priamej prezentácie obsadil prvú priečku taktiež B.Bugár. Dve negatívne zmienky sme zaznamenali u I.Gašparoviča, R.Fica a V.Mečiara. Jedinú pozitívnu zmienku sme zaznamenali pri I.Gašparovičovi.

Z hľadiska pestrosti a rôznorodosti mapovania spoločensko-politických udalostí sa nám vzhľadom na technické možnosti vysielateľa (ktoré dovoľujú vysielateľovi prinášať aktuálne informácie v čase) a jeho programovú štruktúru javí, že vysielateľ neobohacuje svoje vysielanie o aktuálne udalosti najmä regionálneho, resp. miestneho významu. Tieto informácie by mohli byť sprestrením jeho programovej ponuky vysielania, najmä v časoch, kedy vysielateľ zaraďuje do opakujúcich sa blokov informácií (slučiek) menej aktuálne informácie napr. z predošlého dňa. Táto skutočnosť je však v plnej kompetencii dramaturgie samotného vysielateľa.

KOMPARÁCIA:

Porovnanie priestoru (graf č.7 v Prílohe č.5)

Spektrum prezentovaných politických subjektov v danom období bolo u všetkých štyroch sledovaných televízií takmer zhodné. Zaznamenané boli všetky **koaličné i opozičné** politické strany zastúpené v parlamente, **vláda, prezident a nezávislí** poslanci. Rozdiel predstavovalo iba zaznamenanie resp. nezaznamenanie prezentácie niektorých mimoparlamentných subjektov.

U všetkých štyroch televízií dosiahla najväčšiu plochu z celkového priestoru sledovaných politických subjektov **vláda** a jej zástupcovia dostali zároveň vo všetkých sledovaných televíziách aj najväčší priestor pre priamu reč. Zhodné a najvyššie celkové zastúpenie vlády sa ukázalo v spravodajstve STV a TA 3 (**40%**), len o percento menej získala vláda v TV JOJ (**39%**), najmenšie - **31%** (v porovnaní s ostatnými televíziami) **dosiahla v TV Markíza**.

Poradie ďalších zaznamenaných politických subjektov bolo už v monitorovaných televíziách rôzne a tak druhým najprezentovanejším subjektom bol v každej televízii iný subjekt – v STV to bolo KDH, v TA3 prezident, v TV Markíza SMK a v TV JOJ ĽS-HZDS.

Z koaličných politických strán dostalo v STV a TA3 najväčší priestor KDH, v TV Markíza a TV JOJ zas SMK.

Z opozičných subjektov dominovalo z hľadiska celkového priestoru ĽS-HZDS (TV JOJ, TA3, TV Markíza) a Smer (STV). KSS bola z opozičných parlamentných strán prezentovaná najmenej.

Priama prezentácia politických strán bola takisto u vysielateľov rôzna. V Novinách STV dostali najväčší priestor hovoriť priamo na kameru zástupcovia strany Smer, v Televíznych novinách TV Markíza zástupcovia SMK, v Novinách TV JOJ ĽS-HZDS a Novinách TA 3 KDĽH.

Prezentáciu **prezidenta** I.Gašparoviča sme v danom období zaznamenali u všetkých sledovaných televízií. Najviac priestoru aktivitám prezidenta vyčlenil vysielateľ **TA 3 (9%)**, najmenej **TV JOJ (2%)**.

Z hľadiska priestoru prezentácie jednotlivých **politikov** sme nezaznamenali v monitorovaných televíziách podobnosť v poradí jednotlivých politikov. Napr. prvú pozíciu t.j. najviac priestoru dostal v STV prezident I.Gašparovič, v TV Markíza P.Rusko, v TV JOJ V.Mečiar a v TA3 B.Bugár. Celkovo však možno skonštatovať, že v tabuľke prvých desiatich politikov mali u všetkých sledovaných televízií zastúpenie predovšetkým politici vládnej koalície.

Porovnanie spôsobu prezentácie

Z hľadiska spôsobu prezentácie sledovaných politických subjektov prevládalo u všetkých štyroch televízií **neutrálne** informovanie. Zaznamenané však boli aj negatívne a pozitívne zmienky, pričom negatívnych bolo viac. Kritické pripomienky boli naviazané tak na koalíčné ako i opozičné strany politického spektra, kritizovanejšie však boli tie opozičné.

U väčšiny monitorovaných televízií (STV, TA3 a TV JOJ) patrila k najkritizovanejším subjektom (z hľadiska počtu negatívnych zmienok) vláda, v TV Markíza to bolo **ĽS-HZDS**.

V spôsobe prezentácie prezidenta prevažovali u všetkých monitorovaných televízií **neutrálne** informácie. U všetkých štyroch vysielateľov sme zaznamenali zhodne po **dve negatívne** zmienky viažuce sa k hlave štátu. Pozitívne hodnotenie sme zaznamenali u STV, TV JOJ a TA3. Najvyššie zastúpenie priamej prezentácie hlavy štátu sme zaznamenali v Televíznych novinách **STV**.

Aj v spôsobe prezentácie jednotlivých politikov prevažovali neutrálne zmienky. Čo sa týka výskytu negatívnych informácií, medzi **najnegatívnejšie** hodnotených politikov patrili v STV I.Gašparovič, M.Dzurinda, u ktorých sme zaregistrovali po dve negatívne zmienky. V TV Markíza to bol V.Mečiar (13), podobne aj v TV JOJ (7), v TA 3 sa po dve negatívne zmienky viazali na osoby I.Gašparoviča, R.Fica a V.Mečiara.

Záver

Obdobie realizácie monitoringu, 15. september – 15. október 2004, bolo z hľadiska vnútropolitického vývoja pomerne bohaté na mnohé udalosti a témy.

Najfrekvencovanejšou vnútropolitickou témou u sledovaných vysielateľov sa stala téma predkladania a schvaľovania reformy v zdravotníctve z dielne ministra zdravotníctva R.Zajaca. K reforme zaujímali stanoviská nielen vláda a ministerstvo zdravotníctva ako predkladatelia reformy, ale postupne takmer celé politické spektrum, zastupované najmä lídrami politických subjektov.

Pomerne veľký časový priestor vyčlenili vysielatelia informáciám zo záverov rokovaní republikových rád jednotlivých parlamentných politických strán.

Vysielatelia taktiež podrobne mapovali aktivity vlády a NR SR. K frekvencovaným témam z tejto oblasti patrili v sledovanom období najmä informácie o návrhu štátneho rozpočtu a jeho podpore v NR SR. Ministerstvo hospodárstva zvažovalo ponuky investorov na privatizáciu SE. Vysielatelia mapovali aktivity predsedu parlamentu P.Hrušovského a podrobne informovali o návšteve prezidenta republiky I.Gašparoviča, ktorý sa zúčastnil VZ OSN v New Yorku. Frekvencovanou témou bola diskusia k otázke začatia prístupových

rokovaní týkajúcich sa členstva Turecka v EÚ, ku ktorej sa vyjadrovali tak oficiálni predstavitelia štátu, ako i lídri jednotlivých politických strán. Problém v komunikácii vládnych strán sa odzrkadlil v podobe neúspešnej voľby J. Malchárka za podpredsedu NR SR. SIS informovala o možnej hrozbe teroristických útokov na Slovensku, spoločnosťou otriasol výskyt bojových plynov na pošte v Petržalke.

V závere sledovaného obdobia sa do popredia dostala téma výstavby automobilky KIA, v súvislosti s ohrozením termínu začatia prác kvôli problémom spojeným s neodkúpenými a nevyvlastnenými pozemkami na území, na ktorom má byť automobilka postavená. Frekventovanými témami boli i časté informácie z tlačových konferencií ministerstva vnútra, mapujúce prípady korupcie v súdnictve, štátnej správe, prípady vyšetovania závažných trestných činov a hospodárskej kriminality. Väčšina týchto tém figurovala v spravodajstve sledovaných televízií, ktoré o nich viac či menej informovali verejnosť. Hĺbka, obsah a tematická pestrosť informácií bola podmienená zameraním a profiláciou toho-ktorého vysielateľa.

Celkovo možno na základe výsledkov komparatívneho monitoringu hlavných spravodajských programov televízií STV, TV Markíza, TV JOJ a TA 3 v období od 15.9. do 15.10.2004 skonštatovať:

- zo všetkých sledovaných subjektov dostala najväčší priestor na prezentáciu vo všetkých monitorovaných televíziách vláda, jej predstavitelia dostali zároveň aj najväčší priestor na priamu reč
- vláda bola zároveň aj najkritizovanejším subjektom v rámci sledovaných televízií, výnimkou bola TV Markíza, kde bola najkritizovanejším opozičná ĽS-HZDS. Najviac kritických zmienok na adresu vlády odznelo v TV JOJ.
- z hľadiska spôsobu prezentácie dominovali u prezentovaných subjektov neutrálne informácie
- spektrum zastúpenia politických strán bolo u monitorovaných vysielateľov veľmi podobné, zastúpené boli tak koalíčné, ako i všetky opozičné parlamentné politické strany
- v priemere získali opozičné politické strany (s výnimkou KSS) mierne väčší priestor ako koalíčné strany, zároveň však patrili medzi viac negatívne prezentované politické strany
- prezident dostal najväčší priestor v spravodajstve TA 3, najvyššie zastúpenie priamej prezentácie hlavy štátu sme zaznamenali v Správach STV. Spôsob jeho prezentácie bol predovšetkým neutrálny, zaznamenané boli aj pozitívne a negatívne informácie,
- mimoparlamentné strany boli prezentované len okrajovo, na minimálnom priestore
- nekorektné správy, v ktorých absentovali niektoré kritériá profesionálnej žurnalistickej práce boli zaznamenané v spravodajstve TV Markíza a TV JOJ.

Bratislava
7.12.2004